

Inleverdatum:
24 mei 2019

Een kritische blik op de HPV-prik

EEN KWANTITATIEF ONDERZOEK NAAR DE BEWEEGREDEKENEN
VAN OUDERS OM WEL OF NIET IN TE STEMMEN MET DE HPV-
VACCINATIE VOOR HUN DOCHTER

AUTEUR: BERDINE DIJKMAN

“Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.”

Titel:	Een kritische blik op de HPV-prik
Naam:	Berdine Dijkman
Studentennummer:	00067520
Cursus:	Het praktijkgerichte afstudeeronderzoek II
Cursuscode:	CU09322V15

Naam school:	HZ University of applied sciences
Naam opleiding:	Bachelor verpleegkunde
Naam eerste beoordelaar:	Iris ten Barge
Naam tweede beoordelaar:	Sanja Antonides

Namen peergroep:	Amber Groos
	Aniek Terstappen
	Femke Roelands
	Ilse Meistrok
	Mylène Spies

Inleverdatum:	24 mei 2019
Plaats van inleveren:	Vlissingen

Voorwoord

Voor u ligt de scriptie 'Een kritische blik op de HPV-prik'. Deze scriptie is geschreven in het kader van mijn afstuderen als verpleegkundige aan de Hogeschool Zeeland. Dit is een kwantitatief onderzoek naar de beweegredenen van ouders om wel of niet in te stemmen met de HPV-vaccinatie voor hun dochter. Het onderwerp van deze scriptie 'de HPV-vaccinatie' heb ik gekozen, omdat het mij opviel dat veel mensen in mijn omgeving die over het algemeen vóór vaccinaties zijn, toch hun dochter niet laten vaccineren met de HPV-vaccinatie. Om deze reden wilde ik een onderzoek met dit onderwerp gaan uitvoeren. Van oktober 2018 tot en met mei 2019 ben ik bezig geweest met het ontwerpen, voorbereiden, uitvoeren en rapporteren van dit onderzoek.

Deze scriptie is geschreven in een periode waarin ik ook mijn intensieve afstudeerstage heb gelopen. Tijdens deze periode stond mijn begeleidende docente, Iris ten Barge, voor mij klaar om mij te begeleiden in dit onderzoeksproces en mijn vragen omtrent deze scriptie te beantwoorden. Het beschrijven van de resultaten en de discussie op een beknopte manier was een complexe zoektocht, maar uiteindelijk heb ik de onderzoeksvraag kunnen beantwoorden.

Mijn docente en eerste beoordelaar, Iris ten Barge, wil ik hartelijk bedanken voor de wijze raad en de goede adviezen. Daarnaast wil ik mijn tweede beoordelaar bedanken die als eerste mijn onderzoek zag zitten en vervolgens mijn eerste beoordelaar wist te enthousiasmeren voor dit onderwerp. Verder wil ik Femke Roelands, Ilse Meistrok en Aniek Terstappen uit mijn peergroep bedanken die enkele specifieke vragen voor mij hebben beantwoord. Als laatste gaat mijn dank uit naar mijn moeder, Anita Dijkman-den Oudsten, die mijn scriptie heeft doorgelezen om mij te attenderen op niet-lopende zinnen en fouten, zodat ik deze nog kon corrigeren.

Ik wens u toe dat u dit onderzoek leerzaam en interessant mag vinden.

Berdine Dijkman
Bodegraven, 20 mei 2019

Samenvatting

Inleiding: De vaccinatie tegen het Humaan Papillomavirus (HPV), welke in 2009 is ingevoerd in Nederland, beschermt tegen bepaalde soorten baarmoederhals-, mond- en keelkanker. In 2017 bleek de HPV-vaccinatiegraad in Nederland maar 45,5% te zijn. De doelstelling van dit onderzoek is daarom het achterhalen van de redenen van ouders in Nederland om hun dochters wel of niet te laten vaccineren tegen HPV.

Methode: Om de redenen van ouders na te gaan, zijn de attitude, sociale invloed, eigen effectiviteit en barrières van het gedrag om wel of niet te vaccineren nagegaan. Een zelf opgezette en onderbouwde enquête is op verschillende facebookpagina's en fora uitgezet. Vervolgens zijn 448 ouders geïncludeerd. Alle respondenten hadden een dochter tussen de dertien en 25 jaar en woonden ten tijde van hun keuze omtrent de HPV-vaccinatie in Nederland. Een kwantitatieve analyse vond hoofdzakelijk plaats in het programma SPSS door middel van kruistabellen, percentages en frequenties.

Resultaten: Uit de data-analyse bleek dat weinig respondenten de juiste kennis bezaten van HPV en de vaccinatie. Aangaande de sociale invloed zijn geen noemenswaardige verschillen gemeten in het opleidingsniveau of de economische status van de respondenten. Ook blijkt dat de groep die wel liet vaccineren zich meer liet informeren door de GGD, het RIVM en de arts. De groep niet liet vaccineren, liet zich meer informeren door sociale media en vaccinatie-kritische fora. Verder bleek dat de eigen-effectiviteit van deze onderzoekspopulatie hoog is, behalve ten aanzien van het kunnen vormen van een mening uit wetenschappelijke literatuur. Barrières die ervaren worden zijn dat de overheid onvoldoende objectieve informatie verstrekt heeft, dat de vaccinatie onvoldoende getest is en dat de voordelen niet opwegen tegen de nadelen. Daarentegen gaven ouders ook bevorderlijke factoren aan. Dat was het besef dat de gevolgen van een HPV-infectie ernstig kunnen zijn en dat de voordelen van de vaccinatie opwegen tegen de nadelen.

Conclusie: Aangetoond is dat het hebben van een positieve attitude en zich laten informeren door de GGD, het RIVM en de arts stimuleert om de dochter te laten vaccineren. Daarentegen belemmert het om te vaccineren om zich te laten informeren door vaccinatie-kritische websites en fora.

Aanbevelingen: Aanbevolen wordt om de kennis van ouders te vergroten, de informatie over de HPV-vaccinatie te objectiveren, de vaccinatie uit te breiden en de bijwerkingen in te perken. Als laatste wordt aanbevolen om vervolgonderzoek te doen met een grotere diversiteit binnen de onderzoekspopulatie en om de p-waarde van deze resultaten te berekenen.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	10
De doel- en probleemstelling van dit onderzoek	12
Mogelijke gedragsanalyse	12
Relevantie voor de praktijk van het verpleegkundig beroep	12
Leeswijzer	13
 1. Onderzoeksmethode	14
1.1 Het onderzoekontwerp	14
1.2 De onderzoekspopulatie	14
1.3 De onderzoekssetting	15
1.4 De gegevensverzameling	15
1.4.1 De gegevensverzamelingsmethode	15
1.4.2 Het meetinstrument	16
1.5 Gegevensverwerking en -analyse	16
1.6 Juridische en ethische aspecten	17
 2. Resultaten	18
2.1 De onderzoekspopulatie	18
2.2 Attitude van ouders ten overstaande van de HPV-vaccinatie	19
2.3 Sociale invloed van ouders ten overstaande van de HPV-vaccinatie	21
2.4 Eigen effectiviteit van ouders ten overstaande van de HPV-vaccinatie	22
2.5 Mogelijke barrières om te laten vaccineren	23
 3. Discussie	26
3.1 Onderzoekresultaten in vergelijking met de literatuur	26
3.2 Sterke en zwakke punten van dit onderzoek	27
 4. Conclusies en aanbevelingen	30
4.1 De conclusie; een antwoord op de onderzoeksvragen	30
4.2 Aanbevelingen	32
4.2.1 Aanbevelingen voor de GGD en het RIVM	32
4.2.2 Aanbevelingen voor de producenten van de HPV-vaccinatie	32
4.2.3 Aanbevelingen voor vervolgonderzoek	32

Bibliografie	34
Bijlagen.....	38
Bijlage I – De zoekboom	38
Bijlage II – Het operationalisatieschema	40
Bijlage III – Het meetinstrument	42
<i>Voorafgaande informatie</i>	42
<i>Inleiding op de enquête</i>	42
<i>De vragenlijst</i>	43
Bijlage IV – Codeboek SPSS	50
<i>Variable view ‘Codeboek scriptie’</i>	50
<i>Variable View ‘Codeboek vergelijken’</i>	51
Bijlage V - Logboek eindschrijving student Berdine Dijkman	52

Inleiding

In deze inleiding worden allereerst de aanleiding en achtergrond van het onderzoek uiteengezet op basis van relevante bronnen, waarbij belangrijke begrippen worden gedefinieerd. Vervolgens worden de doelstelling en de daaruit ontstane probleemstelling met de vier deelvragen van dit onderzoek beschreven. Verder komt de relevantie voor de praktijk van het verpleegkundig beroep aan bod, waarna deze inleiding eindigt met een leeswijzer voor dit afstudeeronderzoek.

In Nederland wordt het belangrijk geacht om kinderen een gezonde start te geven door middel van vaccinaties tegen infectieziekten (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu [RIVM], 2018c). In 1952 is de vaccinatie tegen difterie van start gegaan en sindsdien zijn daar de vaccinaties tegen kinkhoest, tetanus, polio, rodehond, mazelen, bof, haemophilus influenzae type b-ziekte, meningokokken A, C, W en Y, hepatitis B, pneumokokkenziekte bij gekomen (RIVM, 2018c). Al deze vaccinaties worden door de Rijksoverheid georganiseerd in een Rijksvaccinatieprogramma en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport bepaalt welke vaccinatie op welke leeftijd gratis wordt aangeboden op basis van het advies van de Gezondheidsraad (RIVM, 2018c).

Sinds 2009 is de vaccinatie voor het Humaan Papillomavirus (HPV) opgenomen in het Rijksvaccinatieprogramma in Nederland voor meisjes die dertien jaar worden. In 2009 werden ook alle meisjes die geboren waren in 1993 of later uitgenodigd voor deze vaccinatie (Schurink-van 't Klooster et al., 2018, p. 6796). Deze vaccinatie wordt op dertienjarige leeftijd gegeven in de hoop dat dit voor de eerste seksuele gemeenschap is, zodat de meisjes dan tijdig beschermd zijn voor een HPV-infectie (RIVM, 2018b), omdat de besmettingsweg van het HPV seksueel contact of huidcontact in de schaamstreek is (van Alebeek et al., 2017). De veiligheid van deze vaccinatie is onderzocht door een onafhankelijke organisatie, namelijk de World Health Organization en de veiligheid werd bevestigd in 2017 (World Health Organization [WHO], 2017a). De voordelen wegen op tegen de nadelen, mogelijke bijwerkingen, welke werden verduidelijkt in de bijsluiter van de vaccinatie (RIVM, 2015) die voor iedereen toegankelijk is op het internet. Na een juiste HPV-vaccinatie wordt het HPV-virus vernietigd door antistoffen die door het afweersysteem zijn gevormd, voordat het virus ernstige schade kan veroorzaken (RIVM, 2018b).

Geschat wordt dat tachtig procent van de seksueel actieve vrouwen een HPV-infectie oploopt in haar leven (RIVM, 2018d). Zowel met als zonder de HPV-vaccinatie veroorzaken de meeste HPV-infecties geen symptomen, waardoor geen cijfers van de incidentie van HPV-infecties bestaan. Het lichaam ruimt dit virus vanzelf op met het afweersysteem. Desondanks kan in enkele gevallen het afweersysteem onvoldoende reageren bij aanhoudende HPV-infecties (WHO, 2018a). Hierdoor kunnen afwijkende cellen in de cervix uterus ofwel baarmoederhals ontstaan (RIVM, 2018b). Wanneer deze tien tot vijftien jaar onbehandeld aanwezig blijven, kunnen deze muteren naar kankercellen en kan dit leiden tot baarmoederhalskanker (RIVM, 2018b).

Naast baarmoederhalskanker kan een HPV-infectie genitale wratten veroorzaken en kan het een rol spelen bij het ontstaan van andere soorten van kanker, omdat verschillende typen van het HPV bestaan (Bosch et al., 2013). In 2016 werden door de Centra van Seksuele Gezondheid in Nederland 1785 nieuwe gevallen gezien met genitale wratten (Schurink-van 't Klooster & De Melker, 2017). De HPV-typen zestien en achttien zijn de gevaarlijkste en meest voorkomende typen en werden daarom opgenomen in de HPV-vaccinatie (RIVM, 2018a; WHO, 2017b). Deze typen samen veroorzaken zeventig procent van alle gevallen van baarmoederhalskanker (RIVM, 2018b).

Tussen januari 2018 en juni 2018 zijn wereldwijd al 569.847 nieuwe gevallen met baarmoederhalskanker bekend en zijn inmiddels 311.365 mensen aan deze ziekte overleden (WHO, 2018b). In Europa zijn 61.072 nieuwe gevallen bekend en 25.829 overlijdens (WHO, 2018b). In 2017 werden in Nederland 817 vrouwen gediagnosticeerd met baarmoederhalskanker en stierven 229 vrouwen aan deze ziekte (Nederlandse Kankerregistratie [NKR], 2018). Naast de werkingen, kent elk medicijn bijwerkingen, wat tevens geldt voor de HPV-vaccinatie. Bewezen bijwerkingen staan in de bijsluiter beschreven, namelijk hoofdpijn, gastro-intestinale klachten, jeuk, spierpijn, gewrichtspijn, pijn en roodheid rond de insteekplaats, vermoeidheid en koorts (RIVM, xx). Het is belangrijk om de bijwerkingen af te wegen ten opzichte van de werking. 99% van alle baarmoederhalskankers wordt veroorzaakt door een HPV-infectie (WHO, 2018a) en daarom is de HPV-vaccinatie belangrijk om deze ziekte uit te roeien.

Uit het jaarverslag van 2017 van het Rijksvaccinatieprogramma zijn de cijfers voor de dalende HPV-vaccinatiegraad opmerkelijk. Deze vaccinatiegraad is namelijk gedaald met 8% in 2017 ten opzichte van de percentages in 2016 en is nu nog maar 45,5% (Van Lier et al., 2018). Dit betekent dat nog maar 45,5% van de meisjes die geboren zijn in 2003, zich liet vaccineren met de HPV-vaccinatie volgens het Rijksvaccinatieprogramma (Van Lier et al., 2018). Het belang van een hoge vaccinatiegraad is volgens Van Lier et al. (2018, p. 3):

Wanneer veel mensen zijn ingeënt tegen een infectieziekte, komt deze ziekte minder vaak voor (groepsbescherming). Ook kwetsbare mensen en mensen die (nog) niet zijn ingeënt, lopen dan minder risico de ziekte te krijgen. Ze worden als het ware beschermd door de ingeënte groep. Om dit effect te behouden is het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen zijn ingeënt.

Onderzoeken zijn gedaan om de oorzaak van de dalende vaccinatiegraad te achterhalen. Uit het onderzoek van Gilbert, Gilmour, Dubé, Wilson, & Laroche (2016) blijkt dat ouders vooral twijfels hebben rondom de veiligheid en het nut van de vaccinatie, waardoor ze hebben besloten hun dochter niet te laten vaccineren. Als tweede bewees het onderzoek van Guthmann et al. (2017) dat meisjes uit gezinnen zonder ziektekostenverzekering, met een lager inkomen en lager opleidingsniveau zich minder vaak lieten vaccineren dan meisjes uit een familie mét een ziektekostenverzekering, een gemiddeld inkomen en een gemiddeld opleidingsniveau. Daarentegen bleek uit het onderzoek van Jean, Elshafei, & Buttenheim (2018) dat de vaccinatiegraad van de HPV-vaccinatie hoger is onder meisjes uit families met een lager inkomen. Het volgende gegeven uit dit onderzoek is dat de vaccinatiegraad hoger is wanneer het onderwijs minder goed is, terwijl Thompson, Rosen, & Maness (2018) concludeerden dat de vaccinatiegraad hoger is wanneer ouders en meisjes voldoende informatie hebben en indien nodig dit zelf op het internet hebben aangevuld. Deze studies spreken elkaar dus tegen. In beide studies werd daarom ook een aanbeveling gedaan voor verder onderzoek naar de bereidheid van ouders.

Uit het kwantitatieve scriptieonderzoek van De Boer (2018) naar de beweegredenen van ouders van alle vaccinaties blijkt daarentegen dat maar 16,7 procent van de 480 ondervraagde ouders de verpleegkundige om advies vraagt over de vaccinaties. De partner, familie, vrienden en huisarts hebben een grotere rol in de keuze van het vaccineren. Het is voor de verpleegkundige interessant om te weten wat de achterliggende oorzaken hiervan zijn en welke mogelijkheden tot verbetering binnen hun verantwoordelijkheden liggen.

De doel- en probleemstelling van dit onderzoek

De doelstelling van dit onderzoek is het achterhalen van de redenen van de ouders van meisjes van dertien tot en met 25 jaar in Nederland om hun dochters wel of niet te laten vaccineren met de HPV-vaccinatie volgens het Rijksvaccinatieprogramma. Hierdoor kan aan het einde van dit onderzoek een verslag van de argumentatie van ouders worden geschreven voor verpleegkundigen binnen de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) in Brabant en Zeeland. Wellicht kunnen zij dat gebruiken om de vaccinatiegraad te verbeteren.

Om het doel van dit onderzoek te behalen is de volgende probleemstelling opgesteld: “Wat zijn beweegredenen van ouders van meisjes van dertien tot en met 25 jaar in Nederland om hun dochters wel of niet te laten vaccineren met de HPV-vaccinatie volgens het Rijksvaccinatieprogramma?” De bereidheid van de ouders uit zich in het gedrag tot vaccineren of tot het weigeren van de vaccinatie.

Mogelijke gedragsanalyse

Om gedrag van mensen te analyseren kan met het Attitude, Sociale norm en Effectiviteits- (ASE-) model de oorzaak, intentie en barrières van het gedrag nagegaan worden (Verhoeven, 2014). Volgens dit model bepalen de attitude, subjectieve sociale norm en de zelfcontrole (effectiviteit) de intentie voor een bepaald gedrag dat alleen tot uiting komt als de intentie sterk genoeg is om de barrières te weerstaan (Verhoeven, 2014). Het onderzoek van Marra et al. (2017) concludeert dat dit ook geldt met betrekking tot de intentie voor de HPV-vaccinatie. Met deze kennis werden de volgende deelvragen opgesteld:

- Welke attitude hebben ouders jegens de HPV-vaccinatie?
- Welke sociale invloeden ervaren ouders bij de beslissing over de HPV-vaccinatie?
- Hoe omschrijven ouders hun eigen effectiviteit bij de beslissing over de HPV-vaccinatie?
- Zijn barrières van invloed op ouders in hun beslissing over de HPV-vaccinatie?

Relevantie voor de praktijk van het verpleegkundig beroep

Dit verslag wordt geschreven over de beweegredenen van ouders rondom de HPV-vaccinatie. Dit verslag zal opgestuurd worden naar de GGD in Brabant en Zeeland, waarbinnen verpleegkundigen werken aan de verbetering van de vaccinatiegraad van de HPV-vaccinatie. Dit is een heel breed terrein, maar het zijn de verpleegkundigen die uiteindelijk de vaccinatie injecteren. Het traject dat voorafgaat aan de injectie valt ook onder de verantwoordelijkheid van de verpleegkundigen, omdat zij al langer in contact staan met de doelgroep en hen de informatie verstrekken over het Rijksvaccinatieprogramma.

Uit het kwantitatieve scriptieonderzoek van De Boer (2018) naar de beweegredenen van ouders van alle vaccinaties blijkt daarentegen dat maar 16,7 procent van de 480 ondervraagde ouders de verpleegkundige om advies vraagt over de vaccinaties. De partner, familie, vrienden en huisarts hebben een grotere rol in de keuze van het vaccineren. Het is voor de verpleegkundige interessant om te weten wat de achterliggende oorzaken hiervan zijn en welke mogelijkheden tot verbetering binnen hun verantwoordelijkheden liggen.

Deze verschillende taken rondom de HPV-vaccinatie behoren tot de verschillende verpleegkundige beroepsrollen, namelijk de zorgverlener, de beroepsbeoefenaar en de ontwerper. Als zorgverlener heeft de verpleegkundige contact met de doelgroep, geeft ze informatie over de vaccinatie en plaatst ze de injectie. De verpleegkundige als ontwerper denkt vooral aan innovatie en kwaliteitsverbetering

wat ingezet kan worden om de aanbeveling van dit onderzoek op te volgen. Ook de beroepsbeoefenaar is continu aan het overwegen hoe de zorgkwaliteit verbeterd kan worden en deze kant van de verpleegkundige gaat na of haar manier van werken nog altijd het beste onderbouwd is (Sassen, 2014). Deze houding is tevens belangrijk tijdens het informeren van de ouders over de HPV-vaccinatie. Dit onderzoek is mede daarom relevant voor de praktijk van het verpleegkundig beroep.

Leeswijzer

Aan deze paragraaf gaat een korte theoretische inleiding vooraf die de aanleiding en achtergrond van dit onderzoek weergeeft met vervolgens de doelstelling en probleemstelling. Hierop volgt de verduidelijking van de gedragsanalyse en de relevantie voor de praktijk van het verpleegkundig beroep.

Na deze paragraaf waarin een leeswijzer voor dit verslag wordt gegeven, komt een hoofdstuk met de onderzoeksmethode aan bod. In het daaropvolgende hoofdstuk zijn de resultaten beschreven met ondersteunende tabellen en figuren. Vervolgens werden de resultaten geïnterpreteerd en verklaard aan de hand van literatuur, wat beschreven werd in het hoofdstuk 'Discussie'. Daarna zijn in één hoofdstuk de conclusie en aanbevelingen beschreven.

Na deze hoofdstukken zijn de gebruikte bronnen weergegeven in de bibliografie en werd dit verslag afgesloten door de bijlagen toe te voegen. De bijlagen van dit onderzoeksverslag bevatten de zoekboom, het operationalisatieschema, het meetinstrument, de printscreens van de codeboeken in SPSS en het logboek.

1. Onderzoeksmethode

In dit hoofdstuk is de onderzoeksmethode beschreven aan de hand van het ontwerp, de populatie, de setting, de gegevensverzameling, -verwerking en -analyse en de mogelijke juridische en ethische aspecten van dit onderzoek.

1.1 Het onderzoekontwerp

Om een antwoord op de probleemstelling te kunnen verkrijgen, werd een kwantitatief onderzoek uitgevoerd, waarmee een cijfermatig inzicht werd verkregen in de beweegredenen van ouders om hun dochters wel of niet te laten vaccineren met de HPV-vaccinatie (Verhoeven, 2014). Een kwantitatief onderzoek was gepast, omdat een grote respons nodig was, vanwege het feit dat de onderzoekspopulatie erg groot was, wat nader werd beschreven in paragraaf 1.2.

Voor een kwantitatief surveyonderzoek werd gekozen, omdat gewenst werd numerieke gegevens over meningen en houdingen te verzamelen (Verhoeven, 2014). De gegevens werden verzameld, nadat de ouders voor deze keuze hadden gestaan, waardoor dit een retrospectief onderzoek betreft (Verhoeven, 2014). Uit de verschillende soorten surveyonderzoeken werd gekozen voor internetenquêtes, omdat vrijwel alle huishoudens in Nederland (98 procent) een internetverbinding hebben (Centraal Bureau voor Statistiek [CBS], 2018a). Op deze manier kon in een korte tijd een grote populatie bereikt worden (Verhoeven, 2014).

1.2 De onderzoekspopulatie

De onderzoekspopulatie bestond uit ouders die al een keuze gemaakt hadden met betrekking tot de HPV-vaccinatie. De inclusiecriteria waren dat ten tijde van hun keuze de ouder in Nederland woonde en dat de ouder al voor deze keuze gestaan had. Alleen ouders die in 2018 een dochter hadden van dertien tot en met 25 jaar mochten geïnccludeerd worden, omdat deze dochters al opgeroepen waren voor deze vaccinatie (Schurink-van 't Klooster et al., 2018). Zowel ouders die wel lieten vaccineren als ouders die dit niet lieten doen, zijn geïnccludeerd. Belangrijk is dat ouders die niet in Nederland woonden ten tijde van hun keuze en ouders die geen dochter hadden tussen de dertien en 25 jaar, werden geëxcludeerd, omdat zij niet tot de onderzoekspopulatie behoorden.

Nederland kende in 2018 1.027.513 huishoudens met kinderen van dertien tot 25 jaar (CBS, 2018b). De helft van de gehele Nederlandse bevolking bestond op dat moment uit vrouwen (CBS, 2018c) en daardoor mag geschat worden dat de helft van de kinderen een vrouw en dus een dochter was. Dat betekent dat in 2018 Nederland uit ongeveer 500.000 huishoudens bestond met een dochter tussen de dertien en 25 jaar in 2018, wat de onderzoekspopulatie van dit afstudeeronderzoek was.

Volgens de steekproefcalculator van CheckMarket (z.d.) verandert na een populatiegrootte van 20.000 de steekproef niet veel meer, waardoor de bovenstaande schatting voldoende betrouwbaar is. De steekproef zou dan met een foutmarge van 5% en een betrouwbaarheidsniveau van 95% uit minimaal 384 respondenten moeten bestaan (CheckMarket, z.d.). Het is een selecte steekproef, omdat sprake was van zelfselectie en een sneeuwbalsteekproef (Verhoeven, 201). Na een oproep op het internet, moest de respondent zelf bepalen of hij mee wilde doen. Door een oproep op facebook werd dit bericht door kennissen gedeeld, zodat het onder andere kennissen terecht kwam, wat voor een sneeuwbaaleffect zorgde. Deze soort steekproef werd gekozen, omdat veel respondenten nodig waren die voldeden aan de inclusiecriteria.

1.3 De onderzoekssetting

De voorbereiding van dit onderzoek ging in oktober 2018 van start. Nadat het onderzoeksvoorstel en het meetinstrument werden goedgekeurd, ging de gegevensverzameling eind januari 2019 van start. Gegevens werden verzameld via verschillende websites, welke in subparagraaf 1.4.1 worden opgesomd. De gegevensverwerking en -beschrijving vond plaats van maart tot en met mei 2019.

1.4 De gegevensverzameling

In deze paragraaf zal de gegevensverzameling worden toegelicht aan de hand van de gegevensverzamelingsmethode en het meetinstrument.

1.4.1 De gegevensverzamelingsmethode

Het meetinstrument werd zelfstandig opgesteld, omdat geen gevalideerde vragenlijsten met betrekking tot dit onderwerp beschikbaar waren. De opgestelde vragenlijst is bijgevoegd in bijlage III. Voor het opstellen van de vragenlijst werden de deelvragen geoperationaliseerd aan de hand van wetenschappelijke literatuur. De operationalisatie is inzichtelijk gemaakt in het operationalisatieschema, welke te vinden is in bijlage II. De zoekstrategie van de literatuur werd in kaart gebracht met een zoekboom (bijlage I). Het meetinstrument werd gemaakt in Google Formulieren, omdat dit programma de gegevens naar Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) kon importeren, wat de gegevensverwerking vergemakkelijkte. Het meetinstrument werd na goedkeuring van de begeleidende docenten verspreid op websites, fora en facebookpagina's.

De websites Nederlandse Vereniging Kritisch Prikken (www.nvkp.nl) en Stichting Vaccin Vrij (www.stichtingvaccinvrij.nl/) werden benaderd. De categorieën 'Puberteit 12-18 jaar en 'Jongvolwassenen 18+' van het forum 'Ouders online' (www.ouders.nl/forum/) werden eveneens benaderd. Tevens werden de volgende facebookpagina's (www.facebook.com) benaderd: 'Pubers Opvoeden', 'Ouders van Nu', 'Bewust omgaan met vaccineren', 'Vaccin vrij', 'Kritisch Prikken', 'HPV-vaccins Cervarix en Gardasil', 'Pro Vaccin', 'Vaccin Zetje Niet', 'NL HPV Vaccin groep voor zieke dochters en hun ouders', 'HPV Vaccine', 'Vaccineren ja of nee', 'Pro Vaccinatie Nederland', 'Mama's met tieners/pubers', 'Onderwijs, Ouders & Kinderen', 'Pubers & Opvoeden in vertrouwen'. Uiteindelijk mocht een oproep geplaatst worden op het forum van 'Ouders Online' in beide categorieën en op de facebookpagina's van 'Pubers Opvoeden', 'Kritisch Prikken', 'HPV-vaccins Cervarix en Gardasil', 'Pro Vaccin', 'Vaccineren ja of nee', 'HPV-vaccine', 'Pro Vaccinatie Nederland', 'Mama's met tieners/pubers', 'Onderwijs, Ouders & Kinderen' en 'Pubers & Opvoeden in vertrouwen'. Zowel pagina's die vóór, tegen en neutraal waren ten opzichte van de HPV-vaccinatie, werden benaderd voor een diverse steekproef.

Respons op de enquête werd uit heel Nederland gewenst, zodat de steekproef representatief zou zijn voor Nederland. De eerste honderd respondenten kwamen met name uit Noord-, Zuid-Holland, Utrecht, Gelderland, Zeeland en Brabant. Om deze reden heeft de studentonderzoeker kennissen uit Friesland, Groningen, Drenthe en Limburg gevraagd dit bericht op hun pagina te delen. De studentonderzoeker zag geen mogelijkheid om de doelgroep in Overijssel en Flevoland extra te motiveren tot het invullen van de enquête. Dit omdat geen specifieke fora of facebookpagina's te vinden waren met deze doelgroep en omdat de studentonderzoeker geen kennissen in deze provincies had wonen. Wekelijks werd de afkomst van de respondenten gecontroleerd om bij te kunnen sturen. Meer moeite dan aanvankelijk werd gedacht, was vereist om aan voldoende respondenten te komen. Tweemaal per week werd het aantal respondenten nagegaan. Bij een

verminderde toename van respondenten konden dan extra internetsites worden benaderd. Het aantal van 464 respondenten werd na vier weken bereikt.

1.4.2 Het meetinstrument

Over de volgorde van de vragen, de routing, werd zorgvuldig nagedacht, omdat dit effect kan hebben op de beantwoording van de vragen (Verhoeven, 2014). Tweemaal is gebruik gemaakt van de Likertschaal voor stellingen om afwisseling in de antwoordcategorieën te verkrijgen, maar ook om de mening van de respondenten te peilen in aflopende antwoordcategorieën (Swanborn, 2010). Hierbij werd de antwoordcategorie 'neutraal' weggelaten, omdat de respondenten dat verschillend konden interpreteren, waardoor meetfouten zouden kunnen ontstaan (Verhoeven, 2014). Wel is de optie 'niet van toepassing' bijgevoegd, omdat het mogelijk was dat de respondenten de gevraagde hulpmiddelen niet gebruikt hadden. In de vragen over de kennis is deze categorie vervangen door 'ik weet het niet', zodat de respondenten niet hoefden te gaan gokken, waardoor eveneens meetfouten zouden kunnen ontstaan. Bij enkele meerkeuzevragen werd bij het antwoord 'anders' wel de optie tot open antwoord gegeven, zodat ook deze categorie goed geïnterpreteerd kon worden.

Om een goede routing te krijgen, werd begonnen met eenvoudige, algemene vragen over de kenmerken van de respondent om te kunnen beoordelen of de respondent behoorde tot de onderzoekspopulatie (Verhoeven, 2014). Het was niet gelukt om de enquête te laten stoppen, wanneer een respondent niet tot de onderzoekspopulatie behoorde. Deze gegevens werden achteraf handmatig verwijderd. Wanneer de respondent meerdere dochters had binnen de onderzochte leeftijdscategorie, werd gevraagd om uit te gaan van de jongste dochter. Dit omdat deze keuze het meest recent was gemaakt en hierdoor het meest relevant was voor dit onderzoek. Vervolgens werden de beweegredenen bevraagd in de vier categorieën van het ASE-model, namelijk de attitude, sociale invloed, eigen-effectiviteit en mogelijke barrières van de populatie. Naast de vragen die waren ontstaan uit de operationalisatie, werd nog één vraag toegevoegd om de probleemstelling volledig te kunnen beantwoorden; een vraag naar de beweegredenen van ouders die wel kozen om hun dochter te vaccineren. De vragenlijst werd beëindigd met twee open vragen, waar ouders nog hun vragen of opmerkingen konden plaatsen. De uiteindelijke vragenlijst is te vinden in bijlage III.

1.5 Gegevensverwerking en -analyse

De data werd vanuit Google Formulieren overgezet in een Excel-bestand, waarvan een codeboek in het programma SPSS werd gemaakt. Bij vraag elf en achttien van de enquête werd een tweede codeboek gemaakt, omdat voor een bondige beschrijving van de resultaten de antwoordcategorieën 'helemaal eens' en 'eens' werden samengevoegd evenals 'helemaal oneens' en 'oneens'. Door middel van frequentietabellen uit SPSS kon in een cirkeldiagram en een tabel inzicht verkregen worden in de onderzoekspopulatie. Aan de hand van de data en de codeboeken in SPSS (zie bijlage IV) werden kruistabellen gemaakt van de verschillende afhankelijke variabelen en de onafhankelijke variabele of de respondent zijn of haar dochter heeft laten vaccineren of niet (vraag negentien). De frequenties werden met zowel het absolute aantal ($n=x$) als met het relatieve aantal (x procent) beschreven. Op twee momenten werd met kruistabellen onvoldoende visueel inzicht verkregen, waardoor gegevens in staafdiagrammen werden verwerkt. Daarnaast werden de antwoorden bij de optie 'anders' inzichtelijk gemaakt in een Excel-bestand, maar kwamen meestal niet in voldoende hoeveelheden voor dat deze specifiek genoemd moesten worden. Ook de antwoorden op de laatste twee open vragen werden gecategoriseerd en kort benoemd bij de resultaten met hun frequentie in absolute aantallen. Uiteindelijk konden antwoorden op de onderzoeksvragen geformuleerd worden.

1.6 Juridische en ethische aspecten

Het invullen van de enquête is op vrijwillige basis en de gegevens werden geheel anoniem verwerkt. Een ethische commissie hoefde geen toestemming te geven, omdat het invullen van de enquête op vrijwillige basis was en de respondenten op een algemene wijze benaderd werden. Dit werd ook gecommuniceerd naar de onderzoekspopulatie in de informatie voorafgaand aan het invullen van de enquête en in de inleiding van de enquête zelf. Daarnaast is ook beloofd aan de onderzoekspopulatie dat de verkregen gegevens niet gedeeld zouden worden met derden of andere organisaties, behalve met de GGD Brabant of Zeeland.

Een directe samenwerking was niet aanwezig met een organisatie, maar GGD Zeeland en GGD West-Brabant hebben dit praktijkprobleem erkend en zijn geïnteresseerd in de resultaten van dit onderzoek. Met hen werd de verkregen data en het onderzoeksverslag gedeeld, waarvan de respondent op de hoogte was gebracht.

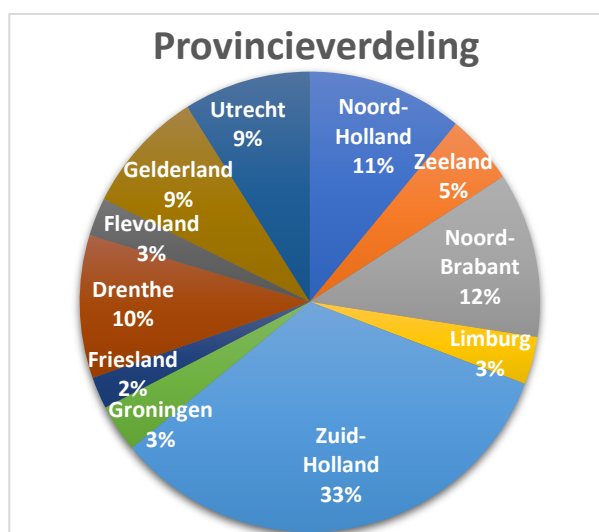
2. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten besproken. Allereerst worden de diverse kenmerken van de onderzoekspopulatie beschreven. Vervolgens worden de resultaten weergegeven aan de hand van de vier categorieën waarin de vragen waren opgesteld, namelijk de attitude, sociale invloeden, eigen effectiviteit en barrières ten opzichte van de HPV-vaccinatie.

2.1 De onderzoekspopulatie

De enquête werd door 462 respondenten ingevuld. Veertien respondenten werden geëxcludeerd, omdat deze niet voldeden aan de inclusiecriteria. Deze respondenten hadden geen dochter (n=1), woonden ten tijde van hun keuze in het buitenland (n=7) of hadden nog geen oproep gekregen voor de HPV-vaccinatie (n=6). Het totaal van 448 respondenten vormde de onderzoekspopulatie, omdat zij voldeden aan de inclusiecriteria. De minimale populatiegrootte van 384 respondenten werd hiermee bereikt.

In figuur 1 is te zien in welke provincies de respondenten van de onderzoekspopulatie woonden ten tijde van hun keuze omtrent de HPV-vaccinatie. De verdeling van de provincies is niet gelijkmatig, daar een lage respons uit Limburg, Groningen, Friesland en Flevoland is gekomen (minder dan 5%). Uit Zuid-Holland is de meeste respons verkregen, namelijk 33%. Eveneens is een onevenredige verdeling in hoeveel vrouwen en mannen de enquête hebben ingevuld. De enquête werd door zestien mannen (4%) en door 432 vrouwen (96%) ingevuld.

Figuur 1 - Provincies waarin de respondenten woonden ten tijde van hun keuze

Van de onderzoekspopulatie heeft 56% (n=250) hun dochter niet laten vaccineren met de HPV-vaccinatie, terwijl 44% (n=198) dit wel heeft laten doen. Aan de ouders die hun dochter wel lieten vaccineren is gevraagd op welke leeftijd zij hun dochter hebben laten vaccineren en met welke reden. Dit is verduidelijkt in tabel 1. Twee respondenten vulden de optie 'anders' in met de reden dat hun dochter van mening veranderde en later de vaccinatie alsnog is gaan halen. Verder valt op dat 90,9% van de respondenten de vaccinatie is gaan halen na de oproep van het RIVM.

Tabel 1 – Verhouding van de vaccinatieleeftijd en de redenen hiervoor

Reden vaccinatieleeftijd:	Vaccinatieleeftijd:				Totaal
	12-13 jaar	14-16 jaar	17-19 jaar		
Na uitnodiging van het RIVM	141 (71,2%)	37 (18,7%)	2 (1,0%)		180 (90,9%)
Dochter kon niet ten tijde van de uitnodiging	2 (1,0%)	3 (1,5%)	0 (0,0%)		5 (2,5%)
Ouders beschikten over onvoldoende kennis van de vaccinatie.	3 (1,6%)	5 (2,5%)	0 (0,0%)		8 (4,1%)
De overheid had de veiligheid van de vaccinatie nog onvoldoende getest.	1 (0,5%)	0 (0,0%)	2 (1,0%)		3 (1,5%)

Anders	0 (0,0%)	2 (1,0%)	0 (0,0%)	2 (1,0%)
Totaal	147 (74,3%)	47 (23,7%)	4 (2,0%)	198 (100%)

2.2 Attitude van ouders ten overstaande van de HPV-vaccinatie

De eerste attitudevraag ging de kennis na van de respondenten betreffende de mogelijke gevolgen van een HPV-infectie. Een percentage van negentien procent (n=85) wist dat meestal geen gevolgen worden ervaren van een HPV-infectie, maar dat het wel baarmoederhals-, mond-, keelkanker en genitale wratten zou kunnen veroorzaken. Geen groot verschil wordt opgemerkt tussen de groep die wel liet vaccineren en de groep die niet liet vaccineren (tabel 2).

Een andere attitudevraag was of de respondenten wisten hoe een HPV-infectie werd overgedragen. Het juiste antwoord op deze vraag is de combinatie van de antwoordmogelijkheden: “Via seksueel contact bij personen die meerdere seksuele contacten hebben gehad” en “via huidcontact in de schaamstreek”. Dit antwoord werd door 31 respondenten (6,9%) gegeven. Uit tabel 2 blijkt een klein attitudeverschil van 4,3%. Uit de groep die niet vaccineerden gaf 8,8% een goed antwoord, terwijl 4,5% het juiste antwoord gaf in de groep die wel vaccineerden.

Vervolgens werd nagegaan of de respondenten wisten voor welke ziekten de HPV-vaccinatie bescherming biedt. De HPV-vaccinatie beschermt de gevaccineerde persoon tegen bepaalde HPV-infecties en daarmee bepaalde soorten baarmoederhals-, mond- en keelkankers. Van de respondenten wist 6,7% (n=30) dit juist te benoemen. In tegenstelling tot de vorige vraag, blijkt uit tabel 2 dat de groep die wel vaccineerde iets hoger scoorde dan de groep die niet vaccineerde, omdat in de eerste groep 8,6% het goede antwoord gaf en in de tweede groep 5,2%.

Volgens de bijsluiters zijn “vermoeidheid”, “hoofdpijn”, “duizeligheid”, “pijn en roodheid rond de injectieplaats” en “spierpijn” de juiste bijwerkingen. Dit wist 2,7 procent (n=12) van de respondenten. Tussen de groepen die wel of niet vaccineerden is geen noemenswaardig verschil te zien in tabel 2.

Tabel 2 - De attitude van de onderzoekspopulatie in vergelijking met hun keuze om wel of niet te vaccineren

Attitude t.o.v.:	Antwoord:	HPV-vaccinatie	
		Ja	Nee
Gevolgen HPV-infectie	Goed	44 (22,2%)	41 (16,4%)
	Fout	135 (68,2%)	189 (75,6%)
	Weet het niet	19 (9,6%)	20 (8,0%)
	Totaal:	N=198=100,0%	N=250=100,0%
Overdracht HPV-infectie	Goed	9 (4,5%)	22 (8,8%)
	Fout	168 (84,8%)	215 (86,0%)
	Weet het niet	21 (10,6%)	13 (5,2%)
	Totaal:	N=198=100,0%	N=250=100,0%
Bescherming vaccinatie	Goed	17 (8,6%)	13 (5,2%)
	Fout	173 (87,4%)	219 (87,6%)
	Weet het niet	8 (4,0%)	18 (7,2%)
	Totaal:	N=198=100,0%	N=250=100,0%
Bijwerkingen	Goed	4 (2,0%)	8 (3,2%)

vaccinatie	Fout	131 (66,2%)	144 (57,6%)
	Weet het niet	63 (31,8%)	98 (39,2%)
	Totaal:	N=198=100,0%	N=250=100,0%

Als laatste werden enkele factoren van de attitude met stellingen bevraagd die volgens de literatuur van invloed waren op de vaccinatiegraad. De mening van de respondenten ten opzichte van de stellingen is door middel van de Likertschaal weergegeven in tabel 3.

Tabel 3 – Antwoorden van de respondenten aangaande de stellingen om de attitude na te gaan

Stelling:	Antwoord:	HPV-vaccinatie	
		Ja	Nee
De gevolgen van een HPV-infectie kunnen ernstig zijn.	(Helemaal) oneens	21 (10,6%)	13 (5,2%)
	Weet het niet	19 (9,6%)	54 (21,6%)
	(Helemaal) eens	158 (79,8%)	183 (73,2%)
	Totaal:	198 (100,0%)	250 (100,0%)
De veiligheid van deze vaccinatie is lang genoeg getest.	(Helemaal) oneens	30 (15,2%)	175 (70,0%)
	Weet het niet	46 (23,2%)	58 (23,2%)
	(Helemaal) eens	122 (61,6%)	17 (6,8%)
	Totaal:	198 (100,0%)	250 (100,0%)
Als de overheid vertrouwt op de veiligheid, dan doe ik dat ook.	(Helemaal) oneens	32 (16,2%)	198 (79,2%)
	Weet het niet	36 (18,2%)	37 (14,8%)
	(Helemaal) eens	130 (65,7%)	15 (6,0%)
	Totaal:	198 (100,0%)	250 (100,0%)
De overheid had economische belangen in het uitbrengen van deze vaccinatie.	(Helemaal) oneens	97 (49,0%)	25 (10,0%)
	Weet het niet	79 (39,9%)	127 (50,8%)
	(Helemaal) eens	22 (11,1%)	98 (39,2%)
	Totaal:	198 (100,0%)	250 (100,0%)
Ik heb voldoende objectieve informatie ontvangen van zowel de werking als van mogelijke bijwerkingen.	(Helemaal) oneens	46 (23,2%)	118 (47,2%)
	Weet het niet	32 (16,2%)	46 (18,4%)
	(Helemaal) eens	120 (60,6%)	86 (24,4%)
	Totaal:	198 (100,0%)	250 (100,0%)

In beide groepen vindt de meerderheid dat de gevolgen van een HPV-infectie wel ernstig kunnen zijn. Wat opvalt in tabel 3 is, dat een aantal grote verschillen zichtbaar worden tussen de twee verschillende groepen. De meerderheid (n=122) in de groep die hun dochter wel liet vaccineren, vindt dat de veiligheid van de vaccinatie lang genoeg is getest, terwijl de meerderheid (n=175) in de groep die hun dochter niet liet vaccineren dat absoluut niet vindt. Daarnaast vindt 65,7% van de groep die hun dochter wel liet vaccineren dat het vertrouwen van de overheid in de veiligheid van de vaccinatie voldoende is om hun te overtuigen, terwijl 79,2% van de groep die hun dochter niet liet vaccineren het hier niet mee eens is. Verder is 49,0% van de groep die hun dochter wel liet vaccineren, overtuigd dat de overheid geen economische belangen had bij deze vaccinatie, terwijl maar 10% in de andere groep dat denkt. Als laatste viel op dat de meerderheid van 60,6% (n=120) van de groep die hun dochter wel liet vaccineren, vond dat zij voldoende objectieve informatie had ontvangen, terwijl juist maar 86 respondenten (24,4%) in de andere groep dat vonden. In deze

laatste groep vonden 188 respondenten (47,2%) dat ze onvoldoende objectieve informatie hadden ontvangen.

2.3 Sociale invloed van ouders ten overstaande van de HPV-vaccinatie

Uit de vragen naar de sociale invloeden van de respondenten bleek dat aan dit onderzoek 445 Nederlandse respondenten, één Duitse en één Kroatische respondent hadden meegedaan. De buitenlandse respondenten gaven aan de Nederlandse taal te verstaan en te kunnen lezen. Verder is in tabel 4 inzichtelijk gemaakt hoe het opleidingsniveau en de economische status van de respondent zich verhoudt met zijn keuze omtrent de HPV-vaccinatie. Tien respondenten zijn lager opgeleid en 45 respondenten hebben een lager netto-inkomen. De meerderheid van beide groepen is op hbo-niveau opgeleid en leeft van een hoger netto-inkomen. Grote verschillen tussen de groepen zijn niet gemeten in het opleidingsniveau of de economische status van de respondent.

Tabel 4 – De verhouding van het opleidingsniveau en de economische status van de respondent.

	Antwoord:	HPV-vaccinatie	
		Ja	Nee
Het opleidingsniveau van de respondent:	Secundair onderwijs	3 (1,5%)	7 (2,8%)
	Mbo	84 (42,4%)	108 (43,2%)
	Hbo	85 (42,9%)	117 (46,8%)
	WO	26 (13,1%)	18 (7,2%)
	Totaal:	198 (100,0%)	250 (100,0%)
De economische status van de respondent (netto-maandinkomen):	Niet ingevuld	2 (1,0%)	3 (1,2%)
	Lager inkomen (<€2150/maand)	18 (9,1%)	27 (10,8%)
	Gemiddeld inkomen (€2151-€3000/maand)	68 (34,3%)	80 (32,0%)
	Hoger inkomen (>€3000/maand)	110 (55,6%)	140 (56,0%)
	Totaal:	198 (100,0%)	250 (100,0%)

Om hun mening omtrent de HPV-vaccinatie te vormen, raadpleegt 8,7% (n=39) de verpleegkundige, terwijl acht hiervan dit zien als hun *belangrijkste* bron. Uit tabel 5 blijkt hierin geen verschil tussen de groepen. In tabel 5 valt verder op dat een vijfde van de groep die niet liet vaccineren sociale media of kritische fora hun belangrijkste informatiebron vindt, terwijl 4,5% dit vindt in de andere groep. In de groep die wel laat vaccineren vindt 46,0% de GGD of het RIVM hun belangrijkste informatiebron, terwijl 16,0% van de andere groep dat vindt. De arts wordt in de groep die wel liet vaccineren belangrijker gevonden (21,2% versus 9,2%) en de partner, familie en vrienden in de groep die niet liet vaccineren (15,6% versus 5,1%). Negentien respondenten in de categorie 'Anders' zeiden de beslissing zelf te hebben genomen zonder een informatiebron. Andere redenen binnen de categorie 'Anders' worden niet verder beschreven, vanwege de lage frequentie (minder dan zesmaal).

Tabel 5 – Belangrijkste informatiebron in vergelijking met de keuze omtrent de HPV-vaccinatie

Belangrijkste informatiebron	Wel gevaccineerd	Niet gevaccineerd
Niets of meerdere ingevuld	2 (1,0%)	10 (4,0%)
Sociale media of kritische fora	9 (4,5%)	49 (19,6%)
Bijsluiter	15 (7,6%)	16 (6,4%)
Literatuur	10 (5,1%)	33 (13,2%)
Arts	42 (21,2%)	23 (9,2%)
Verpleegkundige	4 (2,0%)	4 (1,6%)

GGD of RIVM	91 (46,0%)	40 (16,0%)
Partner, familie of vrienden	15 (7,6%)	39 (15,6%)
Anders	10 (5,1%)	36 (14,4%)
Totaal	198 (100,0%)	250 (100,0%)

2.4 Eigen effectiviteit van ouders ten overstaande van de HPV-vaccinatie

In tabel 6 is de eigen effectiviteit van de onderzoekspopulatie weergegeven. Van deze resultaten kan beschreven worden dat ouders het moeilijk vinden om een mening te vormen uit wetenschappelijke literatuur. Maar 52,5% uit de groep die hun dochter wel liet vaccineren en 52,0% uit de groep die hun dochter niet liet vaccineren, geeft aan dit makkelijk te vinden. Uit de andere resultaten blijkt dat een grote meerderheid hun dochter kan helpen een mening te vormen, de toegestuurde informatie kan lezen en begrijpen en de dochter kan vervoeren naar de afgesproken plaats op het afgesproken tijdstip.

Echter is geen verschil van meer dan 5,5 procent op te merken tussen beide groepen in de mogelijkheid van ouders om een mening te vormen uit wetenschappelijke literatuur, om hun dochter te helpen een mening te vormen, om de toegestuurde informatie te lezen en begrijpen of om hun dochter te vervoeren naar de afgesproken plaats op het afgesproken tijdstip.

Tabel 6 – Eigen effectiviteit van respondenten in verhouding tot hun keuze omtrent de HPV-vaccinatie

Stelling:	Antwoord:	HPV-vaccinatie	
		Ja	Nee
Ik kan een mening vormen over de HPV-vaccinatie vanuit wetenschappelijk literatuur	(Helemaal) oneens	38 (19,2%)	51 (20,4%)
	Niet van toepassing	56 (28,3%)	69 (27,6%)
	(Helemaal) eens	104 (52,5%)	130 (52,0%)
	Totaal:	198 (100,0%)	250 (100,0%)
Ik kan mijn dochter helpen een mening te vormen over de HPV-vaccinatie.	(Helemaal) oneens	6 (3,0%)	12 (4,8%)
	Niet van toepassing	19 (9,6%)	27 (10,8%)
	(Helemaal) eens	173 (87,4%)	211 (84,4%)
	Totaal:	198 (100,0%)	250 (100,0%)
Ik kan de toegestuurde informatie over de HPV-vaccinatie lezen en begrijpen.	(Helemaal) oneens	3 (1,5%)	5 (2,0%)
	Niet van toepassing	10 (5,1%)	13 (5,2%)
	(Helemaal) eens	185 (93,4%)	232 (92,8%)
	Totaal:	198 (100,0%)	250 (100,0%)
Ik of mijn dochter kan zich vervoeren naar de afgesproken plaats op de afgesproken tijd van de oproep voor de HPV-vaccinatie.	(Helemaal) oneens	2 (1,0%)	12 (4,8%)
	Niet van toepassing	14 (7,1%)	22 (8,8%)
	(Helemaal) eens	182 (91,9%)	216 (86,4%)
	Totaal:	198 (100,0%)	250 (100,0%)

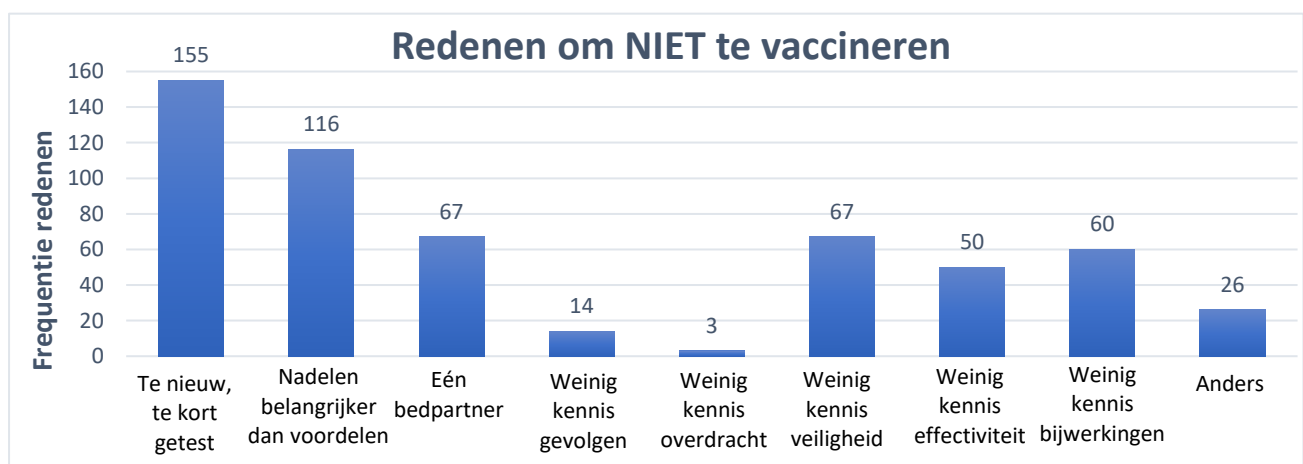
2.5 Mogelijke barrières om te laten vaccineren

In tabel 7 wordt aangegeven of de respondenten enkele barrières ervaarden bij het verzamelen van informatie over de HPV-vaccinatie. Opvallend is dat in de groep ouders die hun dochter niet hebben laten vaccineren, bijna de helft van mening is dat de overheid onvoldoende informatie heeft verstrekt over de vaccinatie. Daarentegen in de groep ouders die hun dochter wel hebben laten vaccineren, vindt de meerderheid dat de overheid wel voldoende informatie heeft verstrekt. Wat wel gelijk is in beide groepen, is dat de meerderheid vindt dat informatie wel gemakkelijk op het internet gezocht kan worden. Van de ouders die hun dochter wel lieten vaccineren, zegt 82,8% dit en van de ouders die hun dochter niet lieten vaccineren zegt 78,8% dit.

Tabel 7 - Invloed van mogelijke barrières op het vaccineren

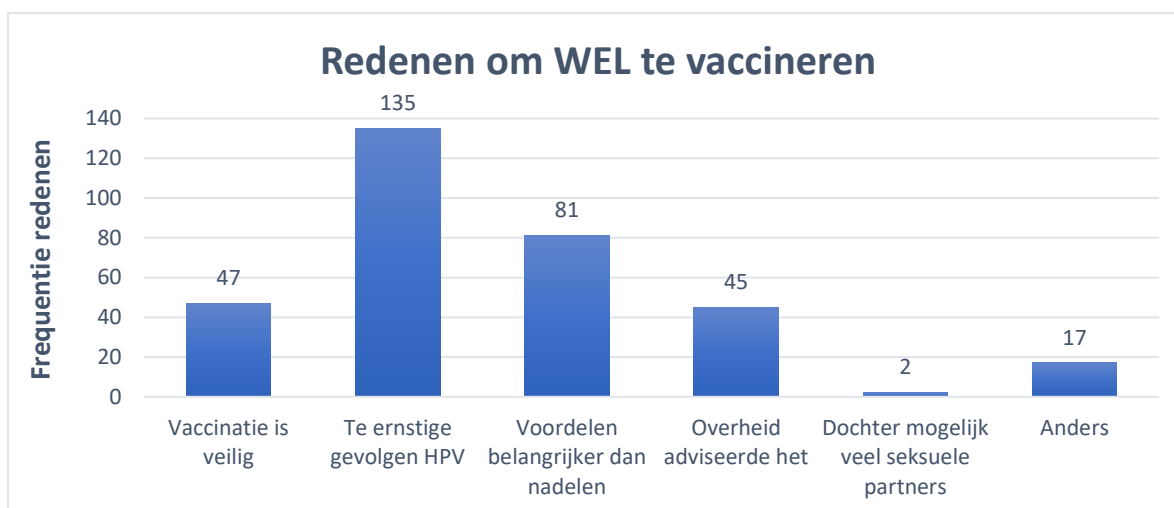
Stelling:	Antwoord:	HPV-vaccinatie	
		Ja	Nee
Ik heb voldoende informatie gekregen van de overheid over de vaccinatie.	(Helemaal) oneens	32 (16,2%)	123 (49,2%)
	Niet van toepassing	19 (9,6%)	35 (14,0%)
	(Helemaal) eens	147 (74,2%)	92 (36,8%)
	Totaal:	198 (100,0%)	250 (100,0%)
Ik kon makkelijk voldoende informatie opzoeken op het internet.	(Helemaal) oneens	16 (8,1%)	30 (12,0%)
	Niet van toepassing	18 (9,1%)	23 (9,2%)
	(Helemaal) eens	164 (82,8%)	197 (78,8%)
	Totaal:	198 (100,0%)	250 (100,0%)

Andere barrières gaven de respondenten aan door de vraag te beantwoorden naar redenen om hun dochter niet te laten vaccineren. Hun antwoorden op deze vraag zijn te vinden in figuur 2. Wat opvalt is dat 155 respondenten (62,0%) de HPV-vaccinatie nog te nieuw en nog niet lang genoeg getest vinden. Daarnaast zegt 46,4% (n=116) dat de nadelen, de mogelijke bijwerkingen, van de vaccinatie niet opwegen tegen de voordelen. Bij de optie 'Anders' kwam bij zes ouders naar voren dat ze een goede seksuele voorlichting effectiever vinden dan de vaccinatie. Verder gaven vijf ouders aan dat zij de bescherming die de vaccinatie biedt niet voldoende vinden om hun dochter te vaccineren en zij zouden zelfs een uitgebreider vaccin willen. Bij vier ouders was de reden om niet te vaccineren dat ze het vaccin 'chemische troep' vonden en hun dochter daarmee niet wilden 'bevuilen'. Andere antwoorden bij deze antwoordcategorie waren maar één tot twee keer genoemd en dus niet relevant genoeg om hier te beschrijven.

Figuur 2 - Redenen van ouders om hun dochter niet te vaccineren met de HPV-vaccinatie

Naast barrières werden de respondenten ook bevorderlijke factoren bevroegd. Redenen om hun dochter wel te laten vaccineren, werden inzichtelijk gemaakt in figuur 3. Met name de reden dat ouders de gevolgen van HPV te ernstig vonden om hun dochters niet te beschermen, valt op, omdat 68,2% van de respondenten (n=135) deze reden onder andere opgeeft om hun dochter wel te vaccineren. Verder wordt door 81 respondenten (40,9%) aangegeven dat zij de voordelen belangrijker vinden dan de nadelen. Uit de optie 'Anders' bleek dat acht respondenten hun dochter de beslissing zelf heeft laten maken. Daarnaast gaven vier respondenten aan dat ze een bepaalde druk ervaarden door de oproepen en de toon van de verstrekte informatie. Verder vonden twee partners het belangrijk om de dochter van de respondent te laten vaccineren en hadden drie respondenten nare ervaringsverhalen gehoord van het oplopen van een HPV-infectie, waardoor zij het belangrijk vonden om hun dochter te vaccineren.

Figuur 3 – Redenen van ouders om hun dochter wel te laten vaccineren met de HPV-vaccinatie

3. Discussie

In dit hoofdstuk worden de gevonden resultaten geïnterpreteerd en zo mogelijk verklaard aan de hand van literatuur. Daarnaast worden de sterke en zwakke punten van dit onderzoek beschreven.

3.1 Onderzoeksresultaten in vergelijking met de literatuur

De doelstelling van dit onderzoek was het achterhalen van de redenen van Nederlandse ouders om hun dochters wel of niet te laten vaccineren met de HPV-vaccinatie. Op basis van deze resultaten lijkt het dat weinig Nederlandse ouders de juiste kennis hebben van de mogelijke gevolgen en de overdracht van een HPV-infectie, de bijwerkingen van de vaccinatie en de ziekten waarvoor de vaccinatie bescherming biedt. Geen grote verschillen zijn opgemerkt tussen de groep die wel en de groep die niet liet vaccineren. Het onderzoek van La Vincente et al. (2015) onder 293 ouders in Fiji van dochters tussen de negen en twaalf jaar naar de kennis en factoren voor instemming met de vaccinatie, bevestigt dit onderzoek met dat ouders weinig kennis hebben van HPV en de vaccinatie.

In de groep die hun dochter niet liet vaccineren, vond de meerderheid dat het vertrouwen van de overheid onvoldoende overtuigde, de overheid economische belangen had, de vaccinatie nog onvoldoende getest was en dat onvoldoende objectieve informatie was ontvangen. Deze laatste twee gegevens en het feit dat de voordelen niet opwogen tegen de nadelen werden ervaren als barrières voor het gedrag om te vaccineren. De meerderheid in de groep die hun dochter wel liet vaccineren vond precies het tegenovergestelde. Bevorderlijke factoren die werden ervaren waren het besef dat de gevolgen van een HPV-infectie ernstig kunnen zijn en dat de voordelen van de vaccinatie opwegen tegen de nadelen. Deze resultaten worden bevestigd door Charalambous et al. (2019) onder 283 hoogopgeleide vrouwen op Cyprus in een onderzoek naar de relatie van kennis van het HPV en de opkomst bij de vaccinatie. Newman et al. (2018) includeerde 840 000 ouders uit vijftien verschillende landen die een dochter hadden tussen de negen en achttien jaar oud. Dit onderzoek concludeerde dat het vertrouwen van ouders in de veiligheid van de vaccinatie, een belangrijke factor is om te kiezen voor de HPV-vaccinatie en dat versterkt deze resultaten. Daarnaast voerde Pot et al. (2017) onder 2483 Nederlandse moeders met dochters die uitgenodigd waren voor de vaccinatie, een onderzoek uit naar de intentie tot vaccineren. Dit onderzoek bevestigde de resultaten van dit onderzoek, omdat zij concludeerden dat het vertrouwen in de overheid en effectiviteit van de vaccinatie en het vertrouwen dat de overheid geen economische belangen heeft bij de vaccinatie, belangrijke factoren zijn om de intentie om te vaccineren te stimuleren.

Omdat tussen de groep die wel en die niet liet vaccineren geen noemenswaardige verschillen zijn gemeten in het opleidingsniveau of de economische status, zou gesteld kunnen worden dat dit geen invloed had op de keuze omtrent de HPV-vaccinatie. Echter deden te weinig respondenten mee met een lager inkomen en opleidingsniveau om deze conclusie te trekken. De literatuur geeft eveneens geen uitsluitsel hierover. Uit het onderzoek van Cheruvu, Bhatta, & Drinkard (2017) onder 23.000 Amerikaanse moeders met een tiener tussen de dertien en zeventien jaar bleek een hogere vaccinatiegraad onder tieners die een moeder hadden met een hogere opleiding en inkomen (>€6.000 per maand). Daarentegen concludeerde Jean et al. (2018) een hogere vaccinatiegraad onder tieners met ouders met een lager inkomen (<€2.300 per maand) en opleidingsniveau. Dit was een onderzoek onder 131 autoriteiten in Engeland die de HPV-vaccinaties verstrekken.

Eveneens blijkt uit dit onderzoek dat de groep die wel liet vaccineren zich meer liet informeren door de GGD, het RIVM en de arts. De groep die niet liet vaccineren, liet zich meer informeren door

sociale media en vaccinatie-kritische fora. In beide groepen werd de verpleegkundige door weinig respondenten geraadpleegd. Newman et al (2018) concludeert ook dat aanbevelingen van artsen en betrouwbare organisaties ouders stimuleert om de HPV-vaccinatie te halen. Angioli et al. (2019) toont aan dat sociale media en fora zowel positieve als negatieve invloeden kunnen hebben op het gedrag van ouders om te vaccineren. Eveneens concludeerde Gilkey & McRee (2016) in een onderzoek naar de informatieverstrekking over de HPV-vaccinatie in Amerika, dat ouders veel liever een arts raadplegen dan een verpleegkundige voor informatie over de HPV-vaccinatie. Alle drie de onderzoeken versterken de resultaten van dit huidige onderzoek.

De eigen-effectiviteit van deze onderzoekspopulatie is over het algemeen hoog, behalve ten aanzien van een mening kunnen vormen uit wetenschappelijke literatuur. In beide groepen werd met nagenoeg gelijke percentages aangetroffen (48,0% en 47,5%) dat de mening niet gevormd kon worden uit wetenschappelijke literatuur. Pot et al. (2017) stelt vast dat een hoge mate van eigen-effectiviteit nodig is om de HPV-vaccinatiegraad te bevorderen. Hierbij wordt met de eigen-effectiviteit met name het lezen van literatuur bedoeld. Pot et al. (2017) geeft daarmee advies hoe de vaccinatiegraad van de HPV-vaccinatie verhoogd kan worden.

3.2 Sterke en zwakke punten van dit onderzoek

Een sterk punt van dit onderzoek is dat in de onderzoeksmethode wordt beschreven hoe dit onderzoek uitgevoerd is en dat in bijlage V het logboek is toegevoegd om de herhaalbaarheid van dit onderzoek te verhogen (Verhoeven, 2014). De minimale grootte van de steekproef (384 respondenten) werd ruim overschreden, waarmee een betrouwbaarheidsniveau van 95% werd behaald, zodat de resultaten gegeneraliseerd kunnen worden over 95% van de doelgroep. Google Formulieren transporteerde de verkregen data naar Excel wat in SPSS geopend kon worden, zodat geen typfouten hierbij ontstonden. De onderzoeker was onafhankelijk van dit onderzoek, want deze had geen belangen bij de uitkomst. In paragraaf 1.4.2 werd beschreven hoe de routing tot stand kwam, waarbij getracht werd te vermijden dat respondenten zonder na te denken antwoorden gingen invullen. Tevens sterk van dit onderzoek is dat de enquête werd geplaatst op websites en fora die zowel voor, tegen als neutraal waren ten opzichte van vaccinaties. Hierdoor werd getracht om een diverse steekproef te verkrijgen. Het meetinstrument is tijdens de onderzoeksperiode niet aangepast, waardoor alle gegevens zijn verkregen met hetzelfde meetinstrument. Doordat in de inleiding van de enquête is genoemd dat verwacht werd dat geen hulpmiddelen werden ingezet tijdens het invullen van de enquête, werd getracht de actuele kennis en attitude van de ouders te testen. Tevens is het een sterk punt dat het meetinstrument bij het opstellen onderbouwd werd met literatuur en opgesteld is door middel van een operationalisatieschema (bijlage II). Daarnaast hebben enkele onafhankelijke onderzoekers de enquête doorgenomen om het risico op een foute interpretatie van de vragen te minimaliseren.

Een zwak punt van de zelf opgestelde enquête is dat deze niet getest is door een persoon uit de doelgroep. Hierdoor had de validiteit hoger geweest. Omdat veel resultaten bevestigd worden door eerdere onderzoeken, wordt verwacht dat de validiteit van de enquête voldoende was. Een zwak punt ten aanzien van de betrouwbaarheid is dat de data-analyse foutgevoelig was, omdat bij enkele vragen meerdere antwoorden mogelijk waren. De onderzoeker heeft zich tweemaal herhaald om fouten te minimaliseren. Eveneens een zwak punt is dat de onderzoeker de significantie van de gevonden resultaten niet heeft kunnen berekenen. Hierdoor is niet bekend of de aangetoonde verschillen tussen de groep die wel en de groep die niet liet vaccineren een statistisch verschil is.

Wanneer de p-waarde van de resultaten bekend zou zijn, zouden de resultaten een hogere geldigheid hebben. Als laatste is een zwak punt te noemen dat ouders die geen toegang hadden tot het internet niet werden bereikt. Omdat dit begin februari 2018 maar twee procent was (CBS, 2018a), werd dit verwaarloosd.

4. Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk wordt in paragraaf 4.1 een antwoord geformuleerd op de deelvragen en op de hoofdvraag. Daarnaast zullen enkele aanbevelingen worden gedaan in paragraaf 4.2.

4.1 De conclusie; een antwoord op de onderzoeksvragen

Deelvraag één: “Welke attitude hebben ouders jegens de HPV-vaccinatie?”

Om de attitude van ouders jegens de HPV-vaccinatie na te gaan, werd hun kennis en mening van de vaccinatie en tevens hun vertrouwen in de vaccinatie en de overheid nagevraagd. Weinig ouders die meededen aan dit onderzoek hadden de juiste kennis van de mogelijke gevolgen en overdracht van een HPV-infectie, de bijwerkingen van de vaccinatie en de ziekten waarvoor de vaccinatie bescherming biedt. Naast deze conclusie kan geen invloed op de keuze omtrent de HPV-vaccinatie bewezen worden, omdat te weinig respondenten met voldoende kennis meededen aan dit onderzoek. Beide groepen vinden dat de gevolgen van een HPV-infectie ernstig kunnen zijn. Daarnaast vond de groep die hun dochter wel liet vaccineren de vaccinatie veilig, had vertrouwen in de aanbeveling van de overheid, vond dat de overheid geen economische belangen had bij de vaccinatie en vond dat zij voldoende objectieve informatie hadden ontvangen. De groep die hun dochter niet liet vaccineren, vond echter dat de vaccinatie nog niet lang genoeg getest was, wantrouwde het vertrouwen van de overheid in de vaccinatie, vond dat de overheid wel degelijk economische belangen had bij deze vaccinatie en vond dat onvoldoende objectieve informatie was ontvangen.

Op basis van deze bevindingen lijkt de attitude van invloed op de keuze tot de HPV-vaccinatie. Met dit onderzoek is aangetoond dat naarmate ouders meer vertrouwen hebben in de veiligheid van de vaccinatie, in het oordeel van de overheid, in de economische onafhankelijkheid van de overheid en in de objectiviteit van de ontvangen informatie, de ouders eerder kiezen om hun dochter te laten vaccineren tegen HPV. Deze bevindingen worden bevestigd door literatuur.

Deelvraag twee: “Welke sociale invloeden ervaren ouders bij de beslissing over de HPV-vaccinatie?”

Om de sociale invloeden van de ouders te onderzoeken, werd hun opleidingsniveau, economische status en belangrijkste informatiebron nagevraagd. Zowel in de groep die hun dochter wel liet vaccineren als in de groep die hun dochter niet liet vaccineren, was de meerderheid van de ouders op hbo-niveau opgeleid en leefde van een hoger inkomen. Geen noemenswaardig verschil tussen de groep die wel en de groep die niet liet vaccineren, werd gemeten. Aan dit onderzoek deden weinig respondenten mee met een lager inkomen en opleidingsniveau, waardoor niet geconcludeerd kan worden of het opleidingsniveau of de economische status invloed had op de keuze omtrent de HPV-vaccinatie. De literatuur kan eveneens geen uitsluitel geven.

Wat betreft de informatiebronnen van de ouders, kan geconcludeerd worden dat weinig ouders de verpleegkundige raadplegen om hun mening ten opzichte van de HPV-vaccinatie te vormen. De ouders die hun dochter niet laten vaccineren, raadplegen eerder sociale media of kritische fora. Daarentegen vinden de ouders die hun dochter wel lieten vaccineren de GGD, het RIVM of een arts de belangrijkste informatiebron. Geconcludeerd kan worden dat naarmate ouders zich meer laten informeren door de GGD, het RIVM of een arts, kiezen ouders eerder ervoor om hun dochter te laten vaccineren tegen HPV. Literatuur bevestigt deze resultaten aangaande de sociale invloed.

Deelvraag drie: “Hoe omschrijven ouders hun eigen effectiviteit bij de keuze aangaande de HPV-vaccinatie?”

Uit dit onderzoek blijkt dat de helft van de ouders het moeilijk vindt om een mening te vormen uit wetenschappelijke literatuur. Verder blijkt dat Nederlandse ouders hun dochter kunnen helpen een mening te vormen, de toegestuurde informatie kunnen lezen en de dochter kunnen vervoeren naar de afgesproken plaats op het afgesproken tijdstip. Nagenoeg geen verschil is te merken tussen de groep die wel en de groep die niet liet vaccineren wat betreft de eigen-effectiviteit. Omdat weinig respondenten met een lage eigen-effectiviteit meededen, kan geen invloed worden aangetoond. Literatuur noemt wel een invloed van de eigen effectiviteit op de keuze omtrent de HPV-vaccinatie.

Deelvraag vier: “Zijn barrières van invloed op ouders in hun beslissing over de HPV-vaccinatie?”

Barrières omtrent de HPV-vaccinatie zijn nagegaan aan de hand van de redenen die ouders opgaven om hun dochter niet te laten vaccineren. Ouders gaven als grootste barrière aan dat de overheid onvoldoende objectieve informatie heeft verstrekt over de vaccinatie, terwijl ouders eveneens aangaven dat voldoende informatie op het internet opgezocht kon worden. Tevens is de nieuwigheid van de vaccinatie een barrière die ouders aangeven, omdat de veiligheid van de vaccinatie nog niet op lange termijn getest is. De laatste barrière die de ouders aangeven is dat de mogelijke bijwerkingen van de vaccinatie niet opwegen tegen de voordelen van de vaccinatie.

Bij de ouders die hun dochter wel lieten vaccineren zijn bevorderlijke factoren nagegaan aan de hand van de redenen om wel te vaccineren. Met name het feit dat de gevolgen van een HPV-infectie zeer ernstig kunnen zijn, wordt als een bevorderlijke factor ervaren. Verder wordt aangegeven dat de bescherming van de vaccinatie belangrijker wordt gevonden dan de mogelijke bijwerkingen. Zowel de barrières als de bevorderende factoren zijn bevestigd door bestaande literatuur, waardoor mag aangenomen worden dat deze factoren de keuze omtrent de HPV-vaccinatie belemmeren en bevorderen.

De probleemstelling: “Wat zijn beweegredenen van ouders van meisjes van dertien tot en met 25 jaar in Nederland om hun dochters wel of niet te laten vaccineren met de HPV-vaccinatie volgens het Rijksvaccinatieprogramma?”

Op basis van deze resultaten zijn de beweegredenen van ouders die hun dochter lieten vaccineren:

- Ouders hebben vertrouwen in de veiligheid van de vaccinatie, de objectiviteit van de ontvangen informatie, het oordeel en de economische onafhankelijkheid van de overheid;
- Ouders laten zich informeren door de GGD, het RIVM of een arts;
- Ouders beseffen dat de gevolgen van een HPV-infectie zeer ernstig kunnen zijn en vinden de voordelen van de vaccinatie belangrijker dan de mogelijke bijwerkingen.

Beweegredenen van ouders die hun dochter niet lieten vaccineren zijn op basis van deze resultaten:

- Ouders vonden dat de vaccinatie nog niet lang genoeg getest was en vonden dat de overheid economische belangen had bij deze vaccinatie;
- Ouders wantrouwden het vertrouwen van de overheid in de vaccinatie;
- Ouders raadplegen sociale media of kritische fora;
- Ouders vonden dat de overheid onvoldoende objectieve informatie heeft verstrekt over de vaccinatie en dat de mogelijke bijwerkingen van de vaccinatie niet opwegen tegen de voordelen van de vaccinatie.

4.2 Aanbevelingen

Naar aanleiding van de resultaten, de discussie en de conclusies worden aanbevelingen geschreven om het desbetreffende praktijkprobleem verder te verhelpen. Deze aanbevelingen zijn geschreven voor verpleegkundigen van de GGD en het RIVM, de producenten van de HPV-vaccinatie en voor onderzoekers die vervolgonderzoek willen uitvoeren.

4.2.1 Aanbevelingen voor de GGD en het RIVM

Uit deze onderzoeksresultaten blijkt dat Nederlandse ouders weinig kennis hebben van deze vaccinatie. Vanwege het feit dat aanwijzingen in de literatuur te vinden zijn dat een goede kennis van de vaccinatie ouders motiveert tot vaccineren, is het belangrijk om de kennis van de ouders te vergroten. Tevens bleek uit dit onderzoek dat wanneer de GGD, het RIVM en de artsen geraadpleegd werden door de ouders, de ouders vaker hun dochter lieten vaccineren. Eveneens kon worden geconcludeerd dat de groep ouders die hun dochter niet liet vaccineren, vond dat de toegestuurde informatie niet objectief genoeg was. Aanbevolen aan de GGD en het RIVM wordt daarom dat artsen goed geïnformeerd worden over deze vaccinatie en dat de doelgroep gemotiveerd wordt om artsen te raadplegen. Daarnaast wordt aanbevolen dat de informatie die de ouders ontvangen, wordt geobjectiveerd. Zowel de voordelen als de nadelen moeten neutraal worden beschreven en subjectieve termen als 'gevaarlijk' en 'niet ernstig' moeten vermeden worden.

4.2.2 Aanbevelingen voor de producenten van de HPV-vaccinatie

De barrière dat de vaccinatie onvoldoende lang is getest, kan niet worden tegengegaan. De jaren zullen verder moeten verstrijken om gevolgen op lange termijn uit te sluiten of aan te tonen. Echter de barrière dat de voordelen niet opwegen tegen de nadelen zou wel tegengegaan kunnen worden. De voordelen van de vaccinatie kunnen uitgebreid worden door meer typen van HPV in de vaccinatie op te nemen, zoals dit ook bij de meningokokken vaccinatie is gedaan. Daarnaast zouden de nadelen van de vaccinatie steeds meer ingeperkt moeten worden, door met geavanceerdere onderzoeken na te gaan hoe de bijwerkingen voorkomen kunnen worden.

4.2.3 Aanbevelingen voor vervolgonderzoek

Zowel de literatuur als dit onderzoek kunnen geen uitsluitel geven over de invloed van de sociale factor in de zin van opleidingsniveau en economische status op de keuze van de Nederlandse ouders omtrent de HPV-vaccinatie. Voor verder onderzoek wordt aangeraden om met extra interventies meer lager opgeleiden met een lager inkomen in een onderzoek te includeren, zodat een mogelijk verband zou kunnen worden aangetoond. Tevens kan door een andere onderzoeker de p-waarde van de resultaten met betrekking tot de sociale invloed berekend worden, zodat aangetoond kan worden of de kleine verschillen statistisch significant zijn of niet. Verschillen met een p-waarde, hebben dan een hogere geldigheid. Bij de resultaten met betrekking tot de eigen effectiviteit zijn eveneens kleine verschillen aangetroffen, waardoor geen verband kan worden aangetoond. Hierbij wordt ook aangeraden om een grotere diversiteit van de doelgroep na te streven bij een vervolgonderzoek. Daarnaast kan ook aanbevolen worden om de p-waarde van de huidige resultaten te laten berekenen, zodat significante verschillen alsnog kunnen gelden.

Uit dit onderzoek lijkt het dat Nederlandse ouders het moeilijk vinden om een mening te vormen uit wetenschappelijke literatuur. Als laatste wordt aanbevolen om een onderzoek te starten naar de oorzaak hiervan. Als de oorzaak bekend is, kunnen passende interventies ingezet worden. Zo kan de literatuur dichterbij de ouders geplaatst worden of kan de taal vereenvoudigd worden.

Bibliografie

- Angioli, R., Casciello, M., Lopez, S., Plotti, F., Minco, L. D., Frati, P., . . . Terranova, C. (2019). Assessing HPV vaccination perceptions with online social media in Italy. *International journal of gynecological cancer*, 29(3), 453-458. doi: 10.1136/ijgc-2018-000079
- Bosch, F. X., Broker, T. R., Forman, D., Moscicki, A. B., Gillison, M. L., Doorbar, J., . . . De Sanjosé, S. (2013). Comprehensive control of human papillomavirus infections and related diseases. *Vaccine*, 7, 1-31. doi: 10.1016/j.vaccine.2013.10.003
- Centraal Bureau voor Statistiek. (2018a, 3 februari). *Nederland koploper in Europa met internettoegang*. Geraadpleegd op 26 februari 2019, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2018/05/nederland-koploper-in-europa-met-internettoegang>
- Centraal Bureau voor Statistiek. (2018b, 6 september). *Huishoudens; kindertal, leeftijdsklasse kind, regio, 1 januari*. Geraadpleegd op 13 november 2018, van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/71487ned/table?ts=1542124081340>
- Centraal Bureau voor Statistiek. (2018c, 30 oktober). *Bevolking; kerncijfers*. Geraadpleegd op 13 november 2018, van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/37296ned/table?ts=1542124468996>
- Charalambous, I., Ioannou, G., Nikolaou, S., Theologou, R., Yiallourou, A., Papatheodorou, S., . . . Nikolopoulos, G. K. (2019). State of knowledge of human papillomavirus (HPV), HPV vaccine and testing: a cross-sectional study among female university students in Cyprus. *Women and Health*, 1-17. doi: 10.1080/03630242.2019.1610825
- CheckMarket (z.d.). *Steekproefcalculator*. Geraadpleegd op 13 november 2018, van <https://nl.checkmarket.com/steekproefcalculator/>
- Cheruvu, V. K., Bhatta, M. P., & Drinkard, L. N. (2017). Factors associated with parental reasons for "no-intent" to vaccinate female adolescents with human papillomavirus vaccine: National Immunization Survey - Teen 2008-2012. *BMC Pediatrics*, 17(1), 1-11. doi: 10.1186/s12887-017-0804-1
- De Boer, J. (2018, 26 mei). *De prikken levend houden*. Geraadpleegd op 16 november 2018, van [file:///C:/Users/Gebruiker/Downloads/Afstudeerscriptie%20-%20De%20prikken%20levend%20houden%20Jessica%20de%20Boer%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Gebruiker/Downloads/Afstudeerscriptie%20-%20De%20prikken%20levend%20houden%20Jessica%20de%20Boer%20(1).pdf)
- Gilbert, N. L., Gilmour, H., Dubé, E., Wilson, S. E., & Laroche, J. (2016). Estimates and determinants of HPV non-vaccination and vaccine refusal in girls 12 to 14 y of age in Canada: Results from the Childhood National Immunization Coverage Survey, 2013. *Journal Human Vaccines & Immunotherapeutics*, 12(6), 1484-1490. doi: 10.1080/21645515.2016.1153207
- Gilkey, M. B. & McRee, A. (2016). Provider communication about HPV vaccination: A systematic

review. *Human Vaccines & Immunotherapeutics*, 12(6), 1454-1468. doi: 10.1080/21645515.2015.1129090

Guthmann, J. P., Pelat, C., Célant, N., Parent du Chatelet, I., Duport, N., Rochereau, T., & Lévy-Bruhl, D. (2017). Socioeconomic inequalities to accessing vaccination against human papillomavirus in France: Results of the Health, Health Care and Insurance Survey, 2012. *Revue d'Épidémiologie et de Santé Publique*, 65(2), 109-117. <https://doi.org/10.1016/j.respe.2017.01.100>

Jean, S., Elshafei, M., & Bittenheim, A. (2018). Social determinants of community-level human papillomavirus vaccination coverage in a school-based vaccination programme. *BMJ Journals*, 94(4), 248-253. <http://dx.doi.org/10.1136/sestrans-2017-053357>

La Vincente, S. F., Mielnik, D., Jenkins, K., Bingwor, F., Volavola, L., Marshall, H., . . . Mulholland, E. K. (2015). Implementation of a national school-based Human Papillomavirus (HPV) vaccine campaign in Fiji: knowledge, vaccine acceptability and information needs of parents. *BMC Public Health*, 15, 1257. doi: 10.1186/s12889-015-2579-3

Marra, E., Van Dam, L., Kroone, N., Craanen, M., Zimet, G., Heijman, T., . . . Schim van der Loeff, M. (2017). Determinants of Human Papillomavirus Vaccination Intention Among Female Sex Workers in Amsterdam, the Netherlands. *Journal of the American Sexually Transmitted Diseases Association*, 44(12), 756-762. doi: 10.1097/OLQ.0000000000000676

Nederlandse Kankerregistratie (2018, 2 februari). *Nederlandse Kankerregistratie*. Geraadpleegd op 16 november 2018, van <https://www.cijfersoverkanker.nl/>

Newman, P. A., Logie, C. H., Lacombe-Duncan, A., Baiden, P., Tepjan, S., Rubincam, C., . . . Asey, F. (2018). Parents' uptake of human papillomavirus vaccines for their children: a systematic review and meta-analysis of observational studies. *BMJ Open*, 8, 1-15. doi:10.1136/bmjopen-2017-019206

Patty, N. J. S., Van Dijk, H. M., Wallenburg, I., Bal, R., Helmerhorst, T. J. M., Van Exel, J., & Cramm, J. M. (2017). To vaccinate or not to vaccinate? Perspectives on HPV vaccination among girls, boys, and parents in the Netherlands: a Q-methodological study. *BMC Public Health*, 17(1), 872. doi: 10.1186/s12889-017-4879-2

Pot, M., Van Keulen, H. M., Ruiter, R. A. C., Eekhout, I., Mollemal, L., & Paulussen, T. W. G. M. (2017). Motivational and contextual determinants of HPV-vaccination uptake: A longitudinal study among mothers of girls invited for the HPV-vaccination. *Preventive Medicine*, 100, 41-49. <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2017.04.005>

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2015, 20 april). *Bijsluiter: informatie voor de gebruiker over de Cervarix suspensie voor injectie*. Geraadpleegd op 20 maart 2019, van <https://www.rivm.nl/sites/default/files/2018-11/Cervarix%20bijsluiter%20april%202015.pdf>

- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2018a, 1 mei). *HPV-vaccinatie bij 13 jaar*. Geraadpleegd op 13 november 2018, van <https://rijksvaccinatieprogramma.nl/vaccinaties/hpv>
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2018b, juni). *Vaccinatie tegen HPV voor meisjes*. Geraadpleegd op 5 november 2018, van <https://www.rivm.nl/dsresource?objectid=b7b4b4a1-2ae7-4e19-95fb-a699442318dc&type=pdf&disposition=inline>
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2018c, 4 juni). *Over het Rijksvaccinatieprogramma*. Geraadpleegd op 4 januari 2019, van <https://rijksvaccinatieprogramma.nl/over-het-programma>
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (2018d, 12 december). *HPV - Humaan Papillomavirus*. Geraadpleegd op 1 maart 2019, van <https://www.rivm.nl/hpv-humaan-papillomavirus>
- Sassen, B. (2014). *Gezondheidsbevordering en zelfmanagement door verpleegkundigen en verpleegkundig specialisten* (zesde, herziene druk). Amsterdam: Reed Business Education.
- Schurink-van 't Klooster, T. M., & De Melker, H. E. (2017). *The National Immunisation Programme in the Netherlands - Surveillance and developments in 2016-2017*. Geraadpleegd op 1 maart 2019, van <https://www.rivm.nl/publicaties/national-immunisation-programme-in-netherlands-surveillance-and-developments-in-2015>
- Schurink-van 't Klooster, T. M., Kemmeren, J. M., Van der Maas, N. A. T., Van de Putte, E. M., Ter Wolbeek, M., Nijhof, A. M., . . . De Melker, H. E. (2018). No evidence found for an increased risk of long-term fatigue following human papillomavirus vaccination of adolescent girls. *Vaccine*, 36(45), 6796-6802. Geraadpleegd op 13 november 2018, van <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264410X18312684>
- Swanborn, P. G. (2010). *Basisboek sociaal onderzoek*. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers.
- Thompson, E. L., Rosen, B. L., & Maness, S. B. (2018). Social Determinants of Health and Human Papillomavirus Vaccination Among Young Adults, National Health Interview Survey 2016. *Journal of community health*. <https://doi.org/10.1007/s10900-018-0565-2>
- Van Alebeek, R., Benschop, K., Van Benthem, B., Berbers, G. A. M., Van Binnendijk, R., Bogaards, J. A., . . . Woudenberg, T. (2017, november). *The National Immunisation Programme in the Netherlands - Surveillance and developments in 2016-2017*. Geraadpleegd op 5 november 2018, van <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2017-0143.pdf>
- Van Lier, E. A., Geraedts, J. L. E., Oomen, P. J., Giesbers, H., Van Vliet, J. A., Drijfhout, I. H., . . . de Melker, H. E. (2018, juni). *Vaccinatiegraad en jaarverslag Rijksvaccinatieprogramma Nederland 2017*. Geraadpleegd op 5 november 2018, van

<https://www.rivm.nl/dsresource?objectid=30c7c6ab-197d-44a0-a901-f9719f916bf9&type=pdf&disposition=inline>

Verhoeven, N. (2014). *Wat is onderzoek?* (5^e druk). Den Haag: Boom Lemma Uitgevers.

Verlandere, H., Naanyu, V., Mabeya, H., Van den Broeck, D., Michielsen, K., & Degomme, O. (2014). Determinants of acceptance and subsequent uptake of the HPV vaccine in a cohort in Eldoret, Kenya. *PLOS one*, 9(10). doi: 10.1371/journal.pone.0109353

Williams, K., Forster, A., Marlow, L., & Waller, J. (2011). Attitudes towards human papillomavirus vaccination: a qualitative study of vaccinated and unvaccinated girls aged 17–18 years. *BMJ Sexual & Reproductive Health Journal*, 37(1), 22-25. Geraadpleegd op 16 november 2018, van <https://srh.bmj.com/content/37/1/22>

World Health Organization. (2017a). Global Advisory Committee on Vaccine Safety, 30 November – 1 December 2016. *WHO Weekly Epidemiological Record*, 92(2), 13-20. Geraadpleegd op 16 november 2018, van <http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/253062/WER9202.pdf?sequence=1>

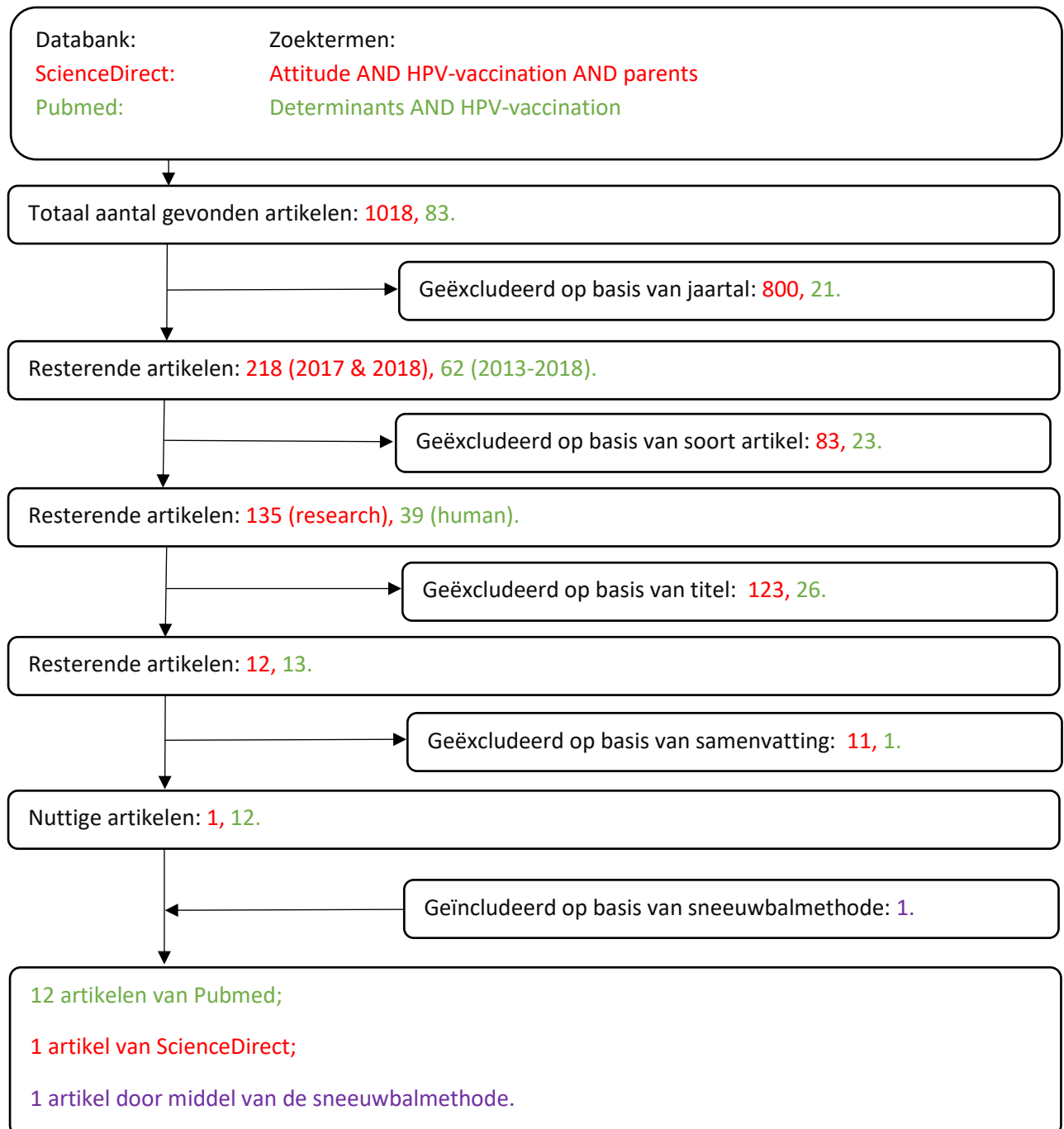
World Health Organization. (2017b). Human papillomavirus vaccines: WHO position. *WHO Weekly Epidemiological Record*, 92(19), 241-268. Geraadpleegd op 16 november 2018, van <http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/255353/WER9219.pdf;jsessionid=40B4261130DF473EF097015B7AD65A24?sequence=1>

World Health Organization. (2018a, maart). *Human papillomavirus (HPV)*. Geraadpleegd op 16 november 2018, van <https://www.who.int/immunization/diseases/hpv/en/>

World Health Organization. (2018b, september). *Cervical Uteri*. Geraadpleegd op 16 november 2018, van <http://gco.iarc.fr/today/data/factsheets/cancers/23-Cervix-Uteri-fact-sheet.pdf>

Bijlagen

Bijlage I – De zoekboom

- Gilbert, N. L., Gilmour, H., Dubé, E., Wilson, S. E., & Laroche, J. (2016). Estimates and determinants of HPV non-vaccination and vaccine refusal in girls 12 to 14 y of age in Canada: Results from the Childhood National Immunization Coverage Survey, 2013. *Journal Human Vaccines & Immunotherapeutics*, 12(6), 1484-1490. doi: 10.1080/21645515.2016.1153207. Geraadpleegd op 17 november 2018, van <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21645515.2016.1153207>.
- Guthmann, J. P., Pelat, C., Célant, N., Parent du Chatelet, I., Duport, N., Rochereau, T., & Lévy-Bruhl, D. (2017). Socioeconomic inequalities to accessing vaccination against human papillomavirus in France: Results of the Health, Health Care and Insurance Survey, 2012. *Revue d'Épidémiologie et de Santé Publique*, 65(2), 109-117. <https://doi.org/10.1016/j.respe.2017.01.100>. Geraadpleegd op 17 november 2018, van <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0398762017301037?via%3Dihub>.
- Jean, S., Elshafei, M., & Buttenheim, A. (2018). Social determinants of community-level human papillomavirus vaccination coverage in a school-based vaccination programme. *BMJ Journals*, 94(4), 248-253. <http://dx.doi.org/10.1136/sextrans-2017-053357>. Geraadpleegd op 17 november 2018, van <https://sti.bmj.com/content/94/4/248.long>.
- Marra, E., Van Dam, L., Kroone, N., Craanen, M., Zimet, G., Heijman, T., . . . Schim van der Loeff, M. (2017). Determinants of Human Papillomavirus Vaccination Intention Among Female Sex Workers in Amsterdam, the Netherlands. *Journal of the American Sexually Transmitted Diseases Association*, 44(12), 756-762. doi: 10.1097/OLQ.0000000000000676. Geraadpleegd op 17 november 2018, van https://journals.lww.com/stdjournal/fulltext/2017/12000/Determinants_of_Human_Papillomavirus_Vaccination.8.aspx#.
- Patty, N. J. S., Van Dijk, H. M., Wallenburg, I., Bal, R., Helmerhorst, T. J. M., Van Exel, J., & Cramm, J. M. (2017). To vaccinate or not to vaccinate? Perspectives on HPV vaccination among girls, boys, and parents in the Netherlands: a Q-methodological study. *BMC Public Health*, 17(1), 872. doi: 10.1186/s12889-017-4879-2. Geraadpleegd op 17 november 2018, van <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5678575/>.
- Pot, M., Van Keulen, H. M., Ruiter, R. A. C., Eekhout, I., Mollemal, L., & Paulussen, T. W. G. M. (2017). Motivational and contextual determinants of HPV-vaccination uptake: A longitudinal study among mothers of girls invited for the HPV-vaccination. *Preventive Medicine*, 100, 41-49. <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2017.04.005>. Geraadpleegd op 17 november 2018, van <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0091743517301251?via%3Dihub>
- Thompson, E. L., Rosen, B. L., & Maness, S. B. (2018). Social Determinants of Health and Human Papillomavirus Vaccination Among Young Adults, National Health Interview Survey 2016. *Journal of community health*. <https://doi.org/10.1007/s10900-018-0565-2>. Geraadpleegd op 17 november 2018, van <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs10900-018-0565-2>.
- Vermandere, H., Naanyu, V., Mabeya, H., Van den Broeck, D., Michielsen, K., & Degomme, O. (2014). Determinants of acceptance and subsequent uptake of the HPV vaccine in a cohort in Eldoret, Kenya. *PLOS one*, 9(10). doi: 10.1371/journal.pone.0109353. Geraadpleegd op 17 november 2018, van <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4192319/>.
- Williams, K., Forster, A., Marlow, L., & Waller, J. (2011). Attitudes towards human papillomavirus vaccination: a qualitative study of vaccinated and unvaccinated girls aged 17–18 years. *BMJ Seksual & Reproductive Health Journal*, 37(1), 22-25. Geraadpleegd op 16 november 2018, van <https://srh.bmj.com/content/37/1/22>.

Bijlage II – Het operationalisatieschema

Tabel I – Het operationalisatieschema

Deelvragen:	Enquête- vragen:	Operationalisatieonderdelen:	Wetenschappelijke onderbouwing:
Kenmerken onderzoekspopulatie	1	Woonachtig in Nederland	Voor het uitvoeren van een betrouwbaar onderzoek, moeten de inclusie- en exclusiecriteria omschreven zijn en moet nagegaan worden of de respondenten aan deze criteria voldoen (Verhoeven, 2014).
	2	Gelijke verdeling provincieën	
	4	Hebbende een dochter	
	4	Dochter is 13-25 jaar	
	5	HPV-vaccinatie laten plaatsen of niet.	
	6a, 6b	Gevaccineerd volgens het RVP.	
	6a	Leeftijd van dochter bij de HPV-vaccinatie.	
Attitude van ouders t.o.v. de HPV- vaccinatie	7	Kennis van gevolgen HPV-infectie	Uit het onderzoek van Williams, Forster, Marlow, & Waller (2011) blijkt dat de dochters weten hoe HPV overgedragen wordt, maar dat ze zich niet bewust zijn van de ernstige, mogelijke gevolgen. Tevens maakten enkele jongeren zich zorgen over de effectiviteit en de veiligheid van de vaccinatie, terwijl anderen zich zorgen maakten over de subjectiviteit van de informatievoorziening. Uit Vermandere et al. (2014) blijkt dat ouders zich zorgen maken over mogelijke bijwerkingen die nog niet goed zichtbaar zijn, vanwege de nieuwe vaccinatie. Uit het onderzoek van Gilbert, Gilmour, Dubé, Wilson, & Laroche (2016) en uit het onderzoek van Patty et al. (2017) blijkt dat ouders vooral twijfels hebben rondom de veiligheid en het nut van de vaccinatie. Volgens Pot et al. (2017) is het belangrijk om de juiste intentie te hebben voor het uitvoeren van bepaald gedrag. De intentie wordt mede bepaald door het beeld van de respondent van de overheid en hun verwachtingen van goed beleid of financiële belangen.
	11a	Besef van ernst van de gevolgen van HPV-vaccinatie	
	8	Kennis van overdracht HPV-infectie	
	9	Kennis van effectiviteit HPV-vaccinatie	
	11b, 11c	Kennis van veiligheid HPV-vaccinatie	
	11f, 11g	Vertrouwen in informatievoorziening	
	11b, 11c	Nieuwigheid van vaccinatie	
	9	Kennis van het nut van de vaccinatie	
	10	Kennis van bijwerkingen van HPV-vaccinatie	
	11d	Aanbeveling overheid en veiligheid	
	11h, 11i	Kennis van de doelgroep (seksueel actief)	
	11e	Verwachtingen van financiële belangen	
	12	Opleidingsniveau	De vaccinatiegraad is hoger wanneer het onderwijs minder goed is (Guttman et al, 2017), terwijl Thompson, Rosen, & Maness (2018) concludeerden dat de

Sociale invloeden van ouders t.o.v. de HPV-vaccinatie			vaccinatiegraad hoger is wanneer ouders en meisjes voldoende informatie hebben en zo nodig dit zelf op het internet hebben aangevuld.
	13	Het begrijpen van de Nederlandse taal	Uit Thompson et al. (2018) blijkt dat het begrijpen van de juiste taal en het gebruik van internet en sociale media een positieve invloed heeft op de HPV-vaccinatie.
	15	Internet en sociale mediagebruik	
	17	Sociaaleconomische situatie	Het onderzoek van Guthmann et al. (2017) bewees dat meisjes uit gezinnen met een lager inkomen zich minder vaak lieten vaccineren. Daarentegen bleek uit het onderzoek van Jean, Elshafei, & Buttenheim (2018) dat de vaccinatiegraad van de HPV-vaccinatie hoger is onder meisjes uit families met een lager inkomen.
	15	Overleg gepleegd met partner, collega en verpleegkundige.	Uit het scriptieonderzoek van De Boer (2018) blijkt dat maar 16,7 procent van de 480 ondervraagde ouders de verpleegkundige om advies vraagt over de vaccinaties. De partner, familie, vrienden en huisarts hebben een grotere invloed.
	16	Hoe belangrijk is het overleg met bovenstaand?	
Eigen-effectiviteit van ouders t.o.v. de HPV-vaccinatie	18a	Ik kan een mening vormen uit de literatuur	De eigen-effectiviteit van ouders speelt een rol in de keuze tot vaccinatie. Wanneer ouders aangeven literatuur te kunnen lezen en hun dochter te kunnen helpen een mening te vormen, wordt vaker gekozen voor vaccinatie (Pot et al., 2017).
	18b	Ik kan mijn dochter helpen een mening te vormen	
	18c	Ik kan de informatie lezen	Volgens Thompson et al. (2018) moet de respondent de taal kunnen lezen, voordat de respondent voor de HPV-vaccinatie kiest.
	18d	Ik kan mij vervoeren naar de afgesproken plek op de afgesproken plaats voor de vaccinatie.	Uit Marra et al. (2017) en Pot et al. (2017) blijkt dat een hoge eigen-effectiviteit belangrijk is om de HPV-vaccinatie toe te laten nemen.
Barrières die ouders mogelijk ervaren t.o.v. de HPV-vaccinatie	12b, 12c, 19	Nieuwigheid van vaccinatie	Uit de onderzoeken van Gilbert, Gilmour, Dubé, Wilson, & Laroche (2016), Patty et al. (2017) en Williams et al. (2011) blijkt dat ouders twijfels hebben rondom de veiligheid en het nut van de vaccinatie, omdat deze niet op lange termijn is getest.
	14, 18c	Taalbarrière	Het niet begrijpen van de informatie kan een reden zijn om niet te vaccineren (Thompson et al., 2018).
	18e, 18f	Onvoldoende kennis van het vaccin	Uit Williams et al. (2011) en Patty et al. (2017) blijkt dat de nieuwigheid van de vaccinatie ouders tegenhoudt om te vaccineren.
	19	Buiten RVP om, kost de vaccinatie veel geld.	Hoe duurder, hoe minder gevaccineerd wordt (Marra et al., 2017).
	19	Angst voor onbewezen bijwerkingen	Het niet kennen van de bijwerkingen op lange termijn, belemmert ouders in hun keuze tot vaccineren (Williams et al, 2011).

Bijlage III – Het meetinstrument

Voorafgaande informatie

Beste heer/mevrouw,

Mijn naam is Berdine Dijkman en ik ben laatstejaars studente verpleegkunde aan de Hogeschool Zeeland. Het onderwerp van mijn afstudeeronderzoek is de bereidheid van ouders voor de Human Papillomavirus (HPV-) vaccinatie die meisjes in hun twaalfde levensjaar krijgen aangeboden.

Ben u een ouder in Nederland van een dochter die tussen 1993 en 2006 geboren is en heeft u 10-15 minuten de tijd om deze enquête van twintig vragen in te vullen?

De enquête is volledig anoniem en de resultaten zullen niet met anderen gedeeld worden naast de GGD Brabant en Zeeland.

Door op deze link te klikken kunt u mij helpen inzicht te krijgen in de meningen van ouders rondom de HPV-vaccinatie. Als u geïnteresseerd bent in de resultaten dan mag u uw e-mailadres aan het einde van de vragenlijst achterlaten, zodat ik u op de hoogte kan brengen.

Alvast hartelijk bedankt voor uw tijd, mening en moeite!

Met vriendelijke groet,

Berdine Dijkman

Inleiding op de enquête

Hartelijk welkom bij deze enquête.

Fijn dat u de moeite wil nemen mij te helpen inzicht te krijgen in de meningen van ouders in Nederland over de HPV-vaccinatie.

Om uw gegevens mee te kunnen nemen in mijn onderzoek is het belangrijk dat u:

- Woonachtig in Nederland was ten tijde van de keuze voor uw dochter om wel of niet te vaccineren tegen HPV;
- Een dochter heeft die tussen 1993 en 2006 geboren is;
- Ooit een oproep heeft gehad om uw dochter te laten inenten tegen HPV.

Aangezien de enquête volledig anoniem is hoop ik dat u deze enquête eerlijk zult invullen zonder gebruik van hulpmiddelen of informatiebronnen, zoals Google.

De enquête zal ongeveer vijf tot tien minuten in beslag nemen en bestaat uit vijf onderdelen:

- 1) Algemene vragen
- 2) Vragen over uw kennis van de HPV-vaccinatie
- 3) Vragen over mogelijke sociale invloeden
- 4) Vragen over zelfcontrole
- 5) Vragen over mogelijke barrières.

Alvast hartelijk bedankt voor uw tijd, mening en moeite!

Met vriendelijke groet,

Berdine Dijkman

De vragenlijst

Vragen over de kenmerken van de onderzoekspopulatie

Vraag 1. In welk land woonde u op het moment van uw keuze voor/tegen de HPV-vaccinatie?

- ☐ Nederland;
- ☐ België (einde vragenlijst);
- ☐ Anders (einde vragenlijst).

Vraag 2. In welke provincie woonde u op het moment van uw keuze voor/tegen de HPV-vaccinatie?

- ☐ Groningen;
- ☐ Friesland;
- ☐ Drenthe;
- ☐ Flevoland;
- ☐ Overijssel;
- ☐ Gelderland;
- ☐ Utrecht;
- ☐ Noord-Holland;
- ☐ Zuid-Holland;
- ☐ Zeeland;
- ☐ Noord-Brabant;
- ☐ Limburg;

Vraag 3. Wat is uw geslacht?

- ☐ Man;
- ☐ Vrouw.

Vraag 4. Heeft u een dochter die geboren is tussen 1993 en 2006?

- ☐ Ja;
- ☐ Nee (einde vragenlijst).

Vraag 5. In welk jaartal is uw dochter geboren?

Als u meerdere dochters heeft van deze leeftijden, vult u dan alstublieft de gegevens in uitgaande van uw jongste dochter, omdat deze keuze het meest recent is gemaakt.

- ☐ 1993
- ☐ 1994
- ☐ 1995
- ☐ 1996
- ☐ 1997
- ☐ 1998
- ☐ 1999
- ☐ 2000
- ☐ 2001
- ☐ 2002
- ☐ 2003

- 2004
- 2005
- 2006

Vraag 5. Heeft uw dochter de HPV-vaccinatie gekregen?

- Ja, alle dosissen die nodig waren (verder naar vraag 6a);
- Ja, maar niet alle dosissen die aangeraden werden (verder naar vraag 6a);
- Nee, geen enkele dosis (verder naar vraag 7).

Vraag 6a. Op welke leeftijd heeft uw dochter deze vaccinatie gekregen?

- 12-13 jaar;
- 14-16 jaar;
- 17-19 jaar;
- 20-22 jaar;
- 23-25 jaar;
- Ouder dan 25 jaar.

Vraag 6b. Waarom kreeg uw dochter de vaccinatie op deze leeftijd?

- Mijn dochter kreeg hem wanneer ze werd uitgenodigd;
- Mijn dochter kon niet op de opgeroepen datum en tijd;
- Ik had nog geen voldoende kennis van deze vaccinatie af om een mening te vormen;
- De overheid had de veiligheid eerst nog niet voldoende vastgesteld.
- Ik besepte het belang van deze vaccinatie pas na haar eerste seksuele contact;
- anders, namelijk .....

Vragen over de attitude van de onderzoekspopulatie

Om na te gaan of uw kennis invloed had op uw keuze, worden hierna enkele kennisvragen gesteld.

Vul gerust ook het antwoord 'weet ik niet' in als u het niet weet.

Vraag 7. Wat is waar over de gevolgen van een HPV-infectie?

- Baarmoederhalskanker kan hieruit ontwikkelen;
- Genitale wratten kunnen hierdoor ontstaan;
- Mond- en keelkanker kan hierdoor veroorzaakt worden;
- Meestal zijn er geen gevolgen;
- Alle bovenstaande opties zijn waar;
- Weet ik niet.

Vraag 8. Hoe kan een HPV-infectie overgedragen worden? Meerdere antwoorden mogelijk.

- Via de lucht, dus bij niezen en hoesten;
- Via lichaamsvocht, dus bij zoenen;
- Via seksuele gemeenschap van twee mensen die allebei nog maagd zijn;
- Via seksuele gemeenschap van twee mensen die meerdere seksuele partners hebben gehad;
- Via huidcontact in de schaamstreek;
- Weet ik niet.

Vraag 9. Na de HPV-vaccinatie ben je beschermd tegen:

- Alle HPV-infecties;
- Alle soorten kankers;
- Alle soorten baarmoederhalskankers;
- Bepaalde soorten baarmoederhalskankers en mond- en keelkankers;
- Bepaalde soorten HPV-infecties;
- Genitale wratten;
- Weet ik niet.

Vraag 10. Wat zijn bewezen bijwerkingen van de HPV-vaccinatie: Meerdere antwoorden mogelijk.

- Vermoeidheid;
- Onvruchtbaarheid;
- Hoofdpijn;
- Duizeligheid;
- Pijn en roodheid op de injectieplaats;
- Spierpijn;
- Weet ik niet.

Vraag 11. In hoeverre bent u het met de volgende stellingen eens?

Tabel 8 - Overzicht van vraag elf van het meetinstrument

Stelling:	Helemaal oneens	Oneens	Ik weet het niet	Eens	Helemaal eens
a) De gevolgen van een HPV-infectie kunnen ernstig zijn.					
b) De veiligheid van deze vaccinatie is lang genoeg getest.					
c) De veiligheid van deze vaccinatie moet nog langer getest worden.					
d) Als de overheid vertrouwt op de veiligheid, dan doe ik dat ook.					
e) De overheid had economische belangen in het uitbrengen van deze vaccinatie.					
f) Ik heb voldoende objectieve informatie ontvangen van zowel de werking als van mogelijke bijwerkingen.					
g) Ik heb vooral subjectieve informatie ontvangen over de voordelen van de vaccinatie.					
h) Deze vaccinatie is het meest effectief als deze geplaatst is voor het eerste seksuele contact.					
i) Het is ook nog nuttig om de vaccinatie te plaatsen als het eerste seksuele contact al is geweest.					

Vraag 12. Wat is uw opleidingsniveau?

- ☐ Basisonderwijs;
- ☐ Secundaironderwijs;
- ☐ Middelbaar beroepsonderwijs (mbo);
- ☐ Hoger beroepsonderwijs (hbo);
- ☐ Wetenschappelijk onderwijs (WO).

Vraag 13. Begrijpt u de Nederlandse taal?

- ☐ Ja, ik versta het alleen (einde vragenlijst);
- ☐ Ja, ik versta het en kan het lezen;
- ☐ Nee (einde vragenlijst).

Vraag 14. Welke etnische achtergrond heeft u?

- ☐ Nederlands;
- ☐ Belgische;
- ☐ Pools;
- ☐ Marokkaans;
- ☐ Turks;
- ☐ Duits;
- ☐ Surinaams;
- ☐ Irakkees;
- ☐ Afghaans;
- ☐ Syrisch;
- ☐ Somalisch;
- ☐ Chinees;
- ☐ Indonesisch
- ☐ Anders: .....

Vraag 15. Wat of wie heeft u geraadpleegd om een mening te vormen over de HPV-vaccinatie?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Sociale media;
- ☐ Vaccinatie-kritische fora;
- ☐ Bijsluiter van de vaccinatie;
- ☐ Wetenschappelijke literatuur;
- ☐ Een verpleegkundige;
- ☐ Een (huis)arts;
- ☐ (Website van) gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD);
- ☐ (Website van) Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM);
- ☐ Familie;
- ☐ Partner;
- ☐ Vrienden;
- ☐ Anders, namelijk .....

Vraag 16. De belangrijkste informatiebron voor de keuze m.b.t. de HPV-vaccinatie was voor mij:

- ☐ Sociale media
- ☐ Vaccinatie-kritische fora;
- ☐ Bijsluiter van de vaccinatie;
- ☐ Wetenschappelijke literatuur;
- ☐ Een verpleegkundige
- ☐ Een (huis)arts
- ☐ (Website van) gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD);
- ☐ (Website van) Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM);
- ☐ Familie;
- ☐ Partner;
- ☐ Vrienden;
- ☐ Anders, namelijk .....

Vraag 17. Mijn socio-economische status is:

- ☐ Een huishouden met een lager netto-inkomen (<€2150,-/maand);
- ☐ Een huishouden met een gemiddeld netto-inkomen (€2151-3000,-/maand);
- ☐ Een huishouden met een hoger netto-inkomen (>€3000,-/maand).

Vragen over de eigen-effectiviteit van de onderzoekspopulatie

Vraag 18. In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? Let op! De middelste kolom is nu 'Niet van toepassing'. Vul dat in als u dat niet gebruikt hebt en dus geen mening daarover kunt vormen.

Tabel 9 - Overzicht van vraag achttien van het meetinstrument

Stelling:	Helemaal oneens	Oneens	Niet van toepassing	Eens	Helemaal eens
a) Ik kan een mening vormen over de HPV-vaccinatie vanuit wetenschappelijke literatuur					
b) Ik kan mijn dochter helpen een mening te vormen over de HPV-vaccinatie.					
c) Ik kan de toegestuurde informatie over de HPV-vaccinatie lezen en begrijpen.					
d) Ik of mijn dochter kan zich vervoeren naar de afgesproken plaats op de afgesproken tijd van de oproep voor de HPV-vaccinatie.					

Vraag 18. Vervolg

Tabel 10 - Overzicht van het vervolg van vraag zeventien van het meetinstrument

Stelling:	Helemaal oneens	Oneens	Niet van toepassing	Eens	Helemaal eens
e) Ik heb voldoende informatie gekregen van de overheid over de vaccinatie.					
f) Ik kon makkelijk voldoende informatie opzoeken op het internet					

Vraag 19a. Heeft u uw dochter laten vaccineren tegen HPV?

- ☐ Ja (Ga naar vraag 19b);
- ☐ Nee (Ga naar vraag 19c).

Vraag 19b. Om welke reden(en) heeft u uw dochter WEL laten vaccineren tegen HPV?

Meerdere antwoorden mogelijk. (Hierna verder naar vraag 20).

- ☐ Niet van toepassing, ik heb haar NIET laten vaccineren;
- ☐ Ik vond de vaccinatie veilig genoeg;
- ☐ Ik vond de gevolgen van HPV te ernstig om haar niet te beschermen ertegen;
- ☐ De voordelen wogen op tegen de nadelen (mogelijke bijwerkingen);
- ☐ Als de overheid dit adviseert en betaalt, vind ik het belangrijk om te vaccineren;
- ☐ Omdat ik inschatte dat mijn dochter wisselende seksuele contacten zou kunnen hebben;

Vraag 19c. Om welke reden(en) heeft u uw dochter NIET laten vaccineren tegen HPV?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- ☐ Niet van toepassing, ik heb haar WEL laten vaccineren;
- ☐ De vaccinatie kostte te veel geld buiten het Rijksvaccinatieprogramma;
- ☐ De vaccinatie is nog te nieuw en nog niet lang genoeg getest;
- ☐ De nadelen (mogelijke bijwerkingen) van de vaccinatie wegen niet op tegen de voordelen;
- ☐ Mijn dochter heeft verminderde kans om HPV te krijgen, omdat ze één tot weinig bedpartners zal hebben vanuit principiële overtuigingen;
- ☐ Het ontbrak mij aan kennis over:
  - ☐ de gevolgen van een HPV-infectie;
  - ☐ de manier waarop HPV overgedragen kan worden;
  - ☐ de veiligheid van de vaccinatie;
  - ☐ de effectiviteit van de vaccinatie;
  - ☐ de bijwerkingen van de vaccinatie.

Vraag 20. Als uw echte reden voor of tegen de vaccinatie ontbrak, kunt u dat hieronder alsnog opgeven:

.....

Vraag 21. Heeft u nog vragen of opmerkingen? Laat ook hier uw e-mailadres achter als u op de hoogte gebracht wil worden van de resultaten.

.....

Bijlage IV – Codeboek SPSS

Variable view ‘Codeboek scriptie’

Codeboek scriptie.sav [DataSet1] - IBM SPSS Statistics Data Editor

	Name	Type	Width	Decimals	Label	Values	Missing	Columns	Align	Measure	Role
1	VR0_Respo...	Numeric	3	0	0 Respondentnr	None	None	12	Left	Nominal	Input
2	Vr1_Land_r...	String	11	0	1 Land	{1, Nederlan...	None	11	Left	Nominal	Input
3	Vi2_Provinc...	String	14	0	2 Provincie	{1, Noord-H...	None	10	Left	Nominal	Input
4	Vr3_Geslac...	String	6	0	3 Geslacht	{1, Man}...	None	10	Left	Nominal	Input
5	Vr4a_Docht...	String	3	0	4a Dochter 199...	{1, Ja}...	None	10	Left	Nominal	Input
6	Vr4b_Gebo...	String	5	0	4b Jaartal dochter	{10, 1993}...	None	9	Left	Ordinal	Input
7	Vr5_Gevacc...	String	44	0	5 Gevaccineerd	{1, Ja, alle d...	None	14	Left	Nominal	Input
8	Vr6a_Vacci...	String	11	0	6a Leeftijd vacc...	{1, 12-13 ja...	None	9	Left	Ordinal	Input
9	Vr6b_Reden...	String	149	0	6b Reden leeftijd	{1, Op uitno...	None	8	Left	Nominal	Input
10	Vr7_Gevol...	String	52	0	7 Gevolgen HPV	{1, Baarmoe...	None	10	Left	Nominal	Input
11	Vr8_Overdra...	String	228	0	8 Overdracht H...	{1, Via lucht...	None	11	Left	Nominal	Input
12	Vr9_Besche...	String	153	0	9 Bescherming	{1, Alle hpv-i...	None	12	Left	Nominal	Input
13	Vr10_Bijwer...	String	111	0	10 Bijwerkingen...	{1, Vermoei...	None	13	Left	Nominal	Input
14	Vr11a_Gevo...	Numeric	1	0	11a Gevolgen i...	{1, Helemaa...	None	16	Left	Ordinal	Input
15	Vr11b_Vacc...	Numeric	1	0	11b Veilig vaccin	{1, Helemaa...	None	13	Left	Ordinal	Input
16	Vr11c_Vacc...	Numeric	1	0	11c Tekort gete...	{1, Helemaa...	None	10	Left	Ordinal	Input
17	Vr11d_Ik_h...	Numeric	1	0	11d Vertrouwen...	{1, Helemaa...	None	13	Left	Ordinal	Input
18	Vr11e_Over...	Numeric	1	0	11e Ecobelang...	{1, Helemaa...	None	12	Left	Ordinal	Input
19	Vr11f Objec...	Numeric	1	0	11f Objectieve i...	{1, Helemaa...	None	12	Left	Ordinal	Input
20	Vr11g_Subj...	Numeric	1	0	11g Subjectieve...	{1, Helemaa...	None	12	Left	Ordinal	Input
21	Vr11h_Vacc...	Numeric	1	0	11h preseks eff...	{1, Helemaa...	None	12	Left	Ordinal	Input
22	Vr11i_Vacci...	Numeric	1	0	11i postseks eff...	{1, Helemaa...	None	12	Left	Ordinal	Input
23	Vr12_Opleid...	String	34	0	12 Opleidingsni...	{1, Basison...	None	11	Left	Ordinal	Input
24	Vr13_NLtaal	String	35	0	13 NL-taal	{1, Verstaan...	None	10	Left	Nominal	Input

Data View Variable View

Codeboek scriptie.sav [DataSet1] - IBM SPSS Statistics Data Editor

	Name	Type	Width	Decimals	Label	Values	Missing	Columns	Align	Measure	Role
25	Vr14_Etnicit...	String	18	0	14 Etniciteit	{1, Nederlan...	None	11	Left	Nominal	Input
26	Vr15_Gebru...	String	353	0	15 Infobron	{1, Sociale ...	None	10	Left	Nominal	Input
27	Vr16_Belan...	String	399	0	16 Belangrijkst...	{1, Sociale ...	None	19	Left	Nominal	Input
28	Vr17_Econo...	String	70	0	17 Economisch...	{1, Lager in...	None	18	Left	Ordinal	Input
29	Vr18a_Kan...	Numeric	1	0	18a Mogelijk m...	{1, Helemaa...	None	12	Left	Ordinal	Input
30	Vr18b_Kan...	Numeric	1	0	18b Mogelijk do...	{1, Helemaa...	None	12	Left	Ordinal	Input
31	Vr18c_Kan...	Numeric	1	0	18c Mogelijk inf...	{1, Helemaa...	None	12	Left	Ordinal	Input
32	Vr18d_Heef...	Numeric	1	0	18d Mogelijk ve...	{1, Helemaa...	None	12	Left	Ordinal	Input
33	Vr18e_Over...	Numeric	1	0	18e Info overhei...	{1, Helemaa...	None	12	Left	Ordinal	Input
34	Vr18f_Kan_i...	Numeric	1	0	18f Info makke...	{1, Helemaa...	None	13	Left	Ordinal	Input
35	Vr19a_Doch...	String	4	0	19a HPV-vaccin	{1, Ja}...	None	9	Left	Nominal	Input
36	Vr19b_Rede...	String	447	0	19b Reden vac...	{1, NVT}...	None	18	Left	Nominal	Input
37	Vr19c_Rede...	String	560	0	19c Reden vac...	{1, NVT}...	None	17	Left	Nominal	Input
38											
39											
40											
41											
42											
43											
44											
45											
46											
47											
48											

Data View Variable View

Variable View 'Codeboek vergelijken'

Codeboek vergelijken.sav [DataSet1] - IBM SPSS Statistics Data Editor

	Name	Type	Width	Decimals	Label	Values	Missing	Columns	Align	Measure	Role
1	VR0_Resp...	Numeric	3	0	0 Respondentnr	{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1012, 1013, 1014, 1015, 1016, 1017, 1018, 1019, 1020, 1021, 1022, 1023, 1024, 1025, 1026, 1027, 1028, 1029, 1030, 1031, 1032, 1033, 1034, 1035, 1036, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041, 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, 1047, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1078, 1079, 1080, 1081, 1082, 1083, 1084, 1085, 1086, 1087, 1088, 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1094, 1095, 1096, 1097, 1098, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1110, 1111, 1112, 1113, 1114, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1121, 1122, 1123, 1124, 1125, 1126, 1127, 1128, 1129, 1130, 1131, 1132, 1133, 1134, 1135, 1136, 1137, 1138, 1139, 1140, 1141, 1142, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1148, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1165, 1166, 1167, 1168, 1169, 1170, 1171, 1172, 1173, 1174, 1175, 1176, 1177, 1178, 1179, 1180, 1181, 1182, 1183, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194, 1195, 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1214, 1215, 1216, 1217, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1228, 1229, 1230, 1231, 1232, 1233, 1234, 1235, 1236, 1237, 1238, 1239, 1240, 1241, 1242, 1243, 1244, 1245, 1246, 1247, 1248, 1249, 1250, 1251, 1252, 1253, 1254, 1255, 1256, 1257, 1258, 1259, 1260, 1261, 1262, 1263, 1264, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1274, 1275, 1276, 1277, 1278, 1279, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292, 1293, 1294, 1295, 1296, 1297, 1298, 1299, 1300, 1301, 1302, 1303, 1304, 1305, 1306, 1307, 1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1313, 1314, 1315, 1316, 1317, 1318, 1319, 1320, 1321, 1322, 1323, 1324, 1325, 1326, 1327, 1328, 1329, 1330, 1331, 1332, 1333, 1334, 1335, 1336, 1337, 1338, 1339, 1340, 1341, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1347, 1348, 1349, 1350, 1351, 1352, 1353, 1354, 1355, 1356, 1357, 1358, 1359, 1360, 1361, 1362, 1363, 1364, 1365, 1366, 1367, 1368, 1369, 1370, 1371, 1372, 1373, 1374, 1375, 1376, 1377, 1378, 1379, 1380, 1381, 1382, 1383, 1384, 1385, 1386, 1387, 1388, 1389, 1390, 1391, 1392, 1393, 1394, 1395, 1396, 1397, 1398, 1399, 1400, 1401, 1402, 1403, 1404, 1405, 1406, 1407, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1421, 1422, 1423, 1424, 1425, 1426, 1427, 1428, 1429, 1430, 1431, 1432, 1433, 1434, 1435, 1436, 1437, 1438, 1439, 1440, 1441, 1442, 1443, 1444, 1445, 1446, 1447, 1448, 1449, 1450, 1451, 1452, 1453, 1454, 1455, 1456, 1457, 1458, 1459, 1460, 1461, 1462, 1463, 1464, 1465, 1466, 1467, 1468, 1469, 1470, 1471, 1472, 1473, 1474, 1475, 1476, 1477, 1478, 1479, 1480, 1481, 1482, 1483, 1484, 1485, 1486, 1487, 1488, 1489, 1490, 1491, 1492, 1493, 1494, 1495, 1496, 1497, 1498, 1499, 1500, 1501, 1502, 1503, 1504, 1505, 1506, 1507, 1508, 1509, 1510, 1511, 1512, 1513, 1514, 1515, 1516, 1517, 1518, 1519, 1520, 1521, 1522, 1523, 1524, 1525, 1526, 1527, 1528, 1529, 1530, 1531, 1532, 1533, 1534, 1535, 1536, 1537, 1538, 1539, 1540, 1541, 1542, 1543, 1544, 1545, 1546, 1547, 1548, 1549, 1550, 1551, 1552, 1553, 1554, 1555, 1556, 1557, 1558, 1559, 1560, 1561, 1562, 1563, 1564, 1565, 1566, 1567, 1568, 1569, 1570, 1571, 1572, 1573, 1574, 1575, 1576, 1577, 1578, 1579, 1580, 1581, 1582, 1583, 1584, 1585, 1586, 1587, 1588, 1589, 1590, 1591, 1592, 1593, 1594, 1595, 1596, 1597, 1598, 1599, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604, 1605, 1606, 1607, 1608, 1609, 1610, 1611, 1612, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624, 1625, 1626, 1627, 1628, 1629, 1630, 1631, 1632, 1633, 1634, 1635, 1636, 1637, 1638, 1639, 1640, 1641, 1642, 1643, 1644, 1645, 1646, 1647, 1648, 1649, 1650, 1651, 1652, 1653, 1654, 1655, 1656, 1657, 1658, 1659, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665, 1666, 1667, 1668, 1669, 1670, 1671, 1672, 1673, 1674, 1675, 1676, 1677, 1678, 1679, 1680, 1681, 1682, 1683, 1684, 1685, 1686, 1687, 1688, 1689, 1690, 1691, 1692, 1693, 1694, 1695, 1696, 1697, 1698, 1699, 1700, 1701, 1702, 1703, 1704, 1705, 1706, 1707, 1708, 1709, 1710, 1711, 1712, 1713, 1714, 1715, 1716, 1717, 1718, 1719, 1720, 1721, 1722, 1723, 1724, 1725, 1726, 1727, 1728, 1729, 1730, 1731, 1732, 1733, 1734, 1735, 1736, 1737, 1738, 1739, 1740, 1741, 1742, 1743, 1744, 1745, 1746, 1747, 1748, 1749, 1750, 1751, 1752, 1753, 1754, 1755, 1756, 1757, 1758, 1759, 1760, 1761, 1762, 1763, 1764, 1765, 1766, 1767, 1768, 1769, 1770, 1771, 1772, 1773, 1774, 1775, 1776, 1777, 1778, 1779, 1780, 1781, 1782, 1783, 1784, 1785, 1786, 1787, 1788, 1789, 1790, 1791, 1792, 1793, 1794, 1795, 1796, 1797, 1798, 1799, 1800, 1801, 1802, 1803, 1804, 1805, 1806, 1807, 1808, 1809, 1810, 1811, 1812, 1813, 1814, 1815, 1816, 1817, 1818, 1819, 1820, 1821, 1822, 1823, 1824, 1825, 1826, 1827, 1828, 1829, 1830, 1831, 1832, 1833, 1834, 1835, 1836, 1837, 1838, 1839, 1840, 1841, 1842, 1843, 1844, 1845, 1846, 1847, 1848, 1849, 1850, 1851, 1852, 1853, 1854, 1855, 1856, 1857, 1858, 1859, 1860, 1861, 1862, 1863, 1864, 1865, 1866, 1867, 1868, 1869, 1870, 1871, 1872, 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 220					

Bijlage V - Logboek eindschrijving studente Berdine Dijkman

In dit logboek worden activiteiten omschreven die zijn ondernomen door studente Berdine Dijkman om een eindschrijving te schrijven voor de bachelor verpleegkunde.

Tabel 11 - Logboek eindschrijving studente Berdine

Week-nummer:	Activiteiten:	Tijdsduur:
4	Na goedkeuring enquête deze verspreid op persoonlijke Facebookpagina van student en tweede beoordelaar; De website van de 'Nederlandse Vereniging Kritisch Prikken (NVKP)' en 'Pubers Opvoeden' gemaild. Uiteindelijk mocht het bericht alleen op de website van 'Pubers Opvoeden' geplaatst worden; De Facebookpagina van 'Ouders van Nu', 'Bewust omgaan met vaccineren' en 'Vaccin vrij' benaderd met de vraag, maar zij wilden het bericht niet plaatsen; Enquête geplaatst op het forum van 'Ouders online' in de categorie 'Puberteit 12-18 jaar' en 'Jongvolwassenen 18+'; Bericht op de Facebookpagina van 'Kritisch Prikken' geplaatst; Het starten van een logboek.	5,75 uur
5	Reacties controleren (92); Al mijn facebookvrienden die tot mijn doelgroep behoren een persoonlijk bericht gestuurd; Mijn sportschool, teamleider bij de kraamzorg en mijn stageadres een mail gestuurd met de vraag of ik een affiche erover mocht ophangen. Dit mocht bij alle drie niet; In alle whatsappgroepen de link gestuurd met de vraag of ze hun ouders wilden vragen dit te laten invullen; Het aanvullen van het logboek.	8,25 uur
6	Reacties controleren (184); Mijn bericht werd gedeeld op de Facebookpagina van 'Pubers Opvoeden'; Gezocht naar andere toepasselijke Facebookpagina's; Een verzoek gestuurd om lid te mogen worden van de Facebookpagina 'HPV-vaccins Cervarix en Gardasil'; Het aanvullen van het logboek.	4 uur
7	Reacties controleren (250); De Facebookpagina's 'Pro Vaccin', 'Vaccin Zetje Niet', 'NL HPV Vaccin groep voor zieke dochters en hun ouders' en 'HPV Vaccine' benaderd om een bericht te mogen plaatsen. Uiteindelijk mocht dit op de pagina van 'Pro Vaccin' en 'HPV Vaccine'; Verzoek tot lid van 'Vaccineren ja of nee' werd geaccepteerd en vervolgens mijn enquête gedeeld; Opnieuw op persoonlijke Facebookpagina van student gedeeld; Het aanvullen van het logboek.	4,75 uur
8	Reacties controleren (314);	3,5 uur

	Verzoek tot lid van 'Pro Vaccinatie Nederland' werd geaccepteerd en vervolgens mijn enquête gedeeld; Verzoek tot lid van 'Mama's met tiener tieners/pubers' werd geaccepteerd en vervolgens mijn enquête gedeeld; Een bericht geplaatst op de Facebookpagina van 'Onderwijs, Ouders & Kinderen' en 'Pubers & Opvoeden in vertrouwen'; Reacties controleren (462!); Het aanvullen van het logboek.	
9	Het maken van een format voor de criteria van een scriptie; Het schrijven van de inleiding; Het schrijven van de methode; Het aanvullen van het logboek.	8 uur
10	Het omzetten van de data uit Google Formulieren naar Excel en SPSS en het maken van het codeboek in SPSS; 1 respondent verwijderd omwille van geen dochter te hebben, 4 respondenten uit België verwijderd, 1 uit Oostenrijk, 1 uit Bonaire en 1 uit Amerika verwijderd.	5 uur
11	Verder coderen van variabelen in het codeboek; 6 respondenten verwijderd, omdat zij nog geen oproep hadden gehad voor de dochter.	6,5 uur
12	Het verwerken van feedback van peergroep en stagedocent; Het beschrijven van de onderzoekspopulatie.	12,5 uur
13	Het beschrijven van de resultaten m.b.t. de attitude; Het beschrijven van de resultaten m.b.t. de sociale invloeden.	18 uur
14	Het beschrijven van de resultaten m.b.t. de eigen effectiviteit.	10 uur
17	Het beschrijven van de resultaten m.b.t. de barrières.	15 uur
18	Het herschrijven van de resultaten m.b.v. kruistabellen. Het categoriseren van open antwoorden.	16 uur
19	Het schrijven van de discussie. Het consult en verwerken van feedback over de discussie.	17 uur
20	Opstellen van specifieke vragen over de discussie. Het schrijven van de conclusie, aanbevelingen en samenvatting. Het schrijven van het voorwoord en het invoeren van een inhoudsopgave.	22 uur
21	Het controleren op spellings- en grammaticafouten en lay-out criteria doornemen en verwerken van feedback. Het laten printen en inleveren van de scriptie op school, inclusief reistijd.	20 uur
	Totaal:	176,25 uur